

Budsjett-innst. S. nr. 7

(2006-2007)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra forsvarskomiteen

St.prp. nr. 1 (2006-2007)

**Innstilling fra forsvarskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet
for 2007, kapitler under Forsvarsdepartementet mv.**

INNHold

1.	Oversikt over budsjettkapitlene i rammeområde 8	5
1.1	Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 8	5
1.2	Kort omtale av forslaget til forsvarsbudsjett for 2007	7
1.2.1	Sikkerhetspolitiske utviklingstrekk	7
1.3	Status, hovedmål og prioriteringer	8
1.3.1	Økonomiske rammer	13
1.4	Rapport for virksomheten 2005	13
1.5	Komiteens merknader	13
2.	Generelle merknader fra det enkelte parti	14
3.	Omtale av særlige tema	18
3.1	Informasjonssaker	18
3.1.1	Reforhandling av avtaleverket mellom Forsvaret og Avinor AS vedrørende lufthavner	18
3.1.2	Vedrørende tidligere vedtak om Luftforsvarets hovedverksted på Kjeller og 335-skvadronen på Gardermoen	18
3.1.3	Omgjøring av Forsvarets logistikkorganisasjon/Avdeling for tungt vedlikehold (FLO/TV) til aksjeselskap	19
3.1.4	LOS-programmet i Forsvaret	19
3.1.5	Om oppfølging av Granskingsutvalget for IKT-kontrakter	20
3.1.6	Vinterinnkalling	21
3.1.7	Årlige gratis besøksreiser	21
3.1.8	Gradsstrukturen i Forsvaret	21
3.1.9	Næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser	21
3.1.10	Norges samarbeid med European Defence Agency (EDA)	21
3.1.11	Ny etat med ansvar for investering og innkjøp	22
3.1.12	Gjennomgang av erfaringer fra nedbemanning, samt privatisering og anbud i Forsvaret	22
3.1.13	Evaluering av systemet med horisontal samhandel i Forsvaret	22
3.1.14	Om oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak fra Stortinget	23
3.2	Sektorovergrepene miljøvernpolitikk	23
3.3	Oppfølging av § 1a i likestillingsloven	24
3.4	Komiteens merknader	24
4.	Merknader til de enkelte kapitler	24
4.1	De enkelte kapitler	24
4.2	Oppsummering	33
5.	Forslag fra mindretall	33
6.	Komiteens tilråding	38
	Vedlegg	44

Budsjett-innst. S. nr. 7

(2006-2007)

Budsjettinnstilling til Stortinget fra forsvarskomiteen

St.prp. nr. 1 (2006-2007)

Innstilling fra forsvarskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2007, kapitler under Forsvarsdepartementet mv.

Til Stortinget

1. OVERSIKT OVER BUDSJETTKAPITLENE I RAMMEOMRÅDE 8

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2006 under de kapitler som ble fordelt til komiteen på rammeområde 8 (Forsvar) ved Stortingets vedtak 28. november 2006, jf. Budsjett-innst. S. I (2006-2007).

1.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 8

(90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1
Utgifter i hele kroner			
<i>Stortinget og underliggende institusjoner</i>			
42		Forsvarets ombudsmannsnemnd	4 100 000
	1	Driftsutgifter	4 100 000
<i>Justis- og politidepartementet</i>			
451		Samfunnsikkerhet og beredskap	500 679 000
	1	Driftsutgifter	493 226 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	2 243 000
	70	Overføringer til private	5 210 000
<i>Forsvarsdepartementet</i>			
1700		Forsvarsdepartementet	328 978 000
	1	Driftsutgifter	321 278 000
	73	Forskning og utvikling, kan overføres	7 700 000
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	271 532 000
	24	Driftsresultat	-728 000 000
	47	Nybygg og nyanlegg, kan overføres	999 532 000
1716		Forsvarets forskningsinstitutt	147 034 000
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	147 034 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet	592 552 000
	1	Driftsutgifter	367 603 000
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet	20 000 000
	71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	54 949 000
	78	Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett, <i>kan overføres</i>	150 000 000
1720		Felles ledelse og kommandoapparat	2 293 386 000
	1	Driftsutgifter	2 117 386 000
	50	Overføringer Statens Pensjonskasse, <i>kan overføres</i>	170 000 000
	70	Renter låneordningen, <i>kan overføres</i>	6 000 000
1723		Nasjonal sikkerhetsmyndighet	101 743 000
	1	Driftsutgifter	101 743 000
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	2 060 291 000
	1	Driftsutgifter	2 060 291 000
1731		Hæren	3 784 037 000
	1	Driftsutgifter	3 784 037 000
1732		Sjøforsvaret	2 693 410 000
	1	Driftsutgifter	2 693 410 000
1733		Luftforsvaret	3 392 486 000
	1	Driftsutgifter	3 392 486 000
1734		Heimevernet	1 064 891 000
	1	Driftsutgifter	1 064 891 000
1735		Etterretningstjenesten	815 311 000
	21	Spesielle driftsutgifter	815 311 000
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon	2 478 362 000
	1	Driftsutgifter	2 478 362 000
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	9 132 225 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i>	834 877 000
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	110 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 827 348 000
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	260 000 000
	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 44</i>	100 000 000
1790		Kystvakten	816 689 000
	1	Driftsutgifter	816 689 000
1791		Redningshelikoptertjenesten	37 800 000
	1	Driftsutgifter	37 800 000
1792		Norske styrker i utlandet	749 580 000
	1	Driftsutgifter	709 580 000
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	40 000 000
1795		Kulturelle og allmenntilgode formål	228 622 000
	1	Driftsutgifter	207 879 000
	60	Tilskudd til kommuner, <i>kan overføres</i>	19 500 000
	72	Overføringer til andre	1 243 000
		Sum utgifter rammeområde 8	31 493 708 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

3451		Samfunnssikkerhet og beredskap	130 612 000
	1	Gebyrer	105 443 000
	3	Diverse inntekter	25 169 000
4710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	354 200 000
	47	Salg av eiendom	354 200 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1
4720		Felles ledelse og kommandoapparat	9 887 000
	1	Driftsinntekter	9 687 000
	70	Renter låneordning	200 000
4725		Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben	39 191 000
	1	Driftsinntekter	39 191 000
4731		Hæren	3 423 000
	1	Driftsinntekter	3 423 000
4732		Sjøforsvaret	5 742 000
	1	Driftsinntekter	5 742 000
4733		Luftforsvaret	57 467 000
	1	Driftsinntekter	57 467 000
4734		Heimevernet	1 774 000
	1	Driftsinntekter	1 774 000
4740		Forsvarets logistikkorganisasjon	240 248 000
	1	Driftsinntekter	240 248 000
4760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	260 000 000
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsinntekter	260 000 000
4790		Kystvakten	370 000
	1	Driftsinntekter	370 000
4792		Norske styrker i utlandet	10 000 000
	1	Driftsinntekter	10 000 000
4795		Kulturelle og allmenntilgjortige formål	2 288 000
	1	Driftsinntekter	2 288 000
4799		Militære bøter	1 000 000
	86	Militære bøter	1 000 000
		Sum inntekter rammeområde 8	1 116 202 000
		Netto rammeområde 8	30 377 506 000

1.2 Kort omtale av forslaget til forsvarsbudsjett for 2007

1.2.1 Sikkerhetspolitiske utviklingstrekk

Norges nærområder og Europa generelt må i global sammenheng anses som fredelige og stabile. Det eksisterer i dag ingen trussel om et konvensjonelt militært angrep på Norge. Likevel står Norge overfor en rekke faktiske og potensielle sikkerhetspolitiske utfordringer, både regionalt og globalt.

Regionalt er det i havområdene i nord vi står overfor noen av de største utfordringene. Disse utfordringene er i dag hovedsakelig av ikke-militær art og knyttet til utnyttelsen av ressursene i området. Områdets fortsatte militærstrategiske betydning gjør imidlertid at utfordringene også kan bli av sikkerhetspolitisk karakter. En stabil utvikling i nord, basert på en konsekvent og forutsigbar norsk politikk i området, samt et konstruktivt samarbeid både med Russland og våre allierte, er av denne grunn sentrale mål for Regjeringen.

I dag er hovedutfordringene blant annet internasjonal terrorisme, statssammenbrudd, spredningen av masseødeleggelsesvåpen og langtrekkende missiler, men også regionale konflikter utenfor Europa. Internasjonale organisasjoner som FN, NATO, EU og Den afrikanske union (AU) er i dette lys blitt enda viktigere for å håndtere kriser som truer internasjonal fred og sikkerhet. Samtidig fremstår Kina, India og Russland som tyngre aktører i internasjonal politikk. Særlig Asias

rolle vil trolig bli viktigere i årene fremover. Disse utviklingstrekkene, samt et økt internasjonalt engasjement for å hindre og håndtere alvorlige kriser og væpnede konflikter, har bidratt til å styrke betydningen av internasjonale organisasjoner som FN, NATO, EU og AU.

Regjeringens mål er en FN-ledet verdensorden. Regjeringen legger stor vekt på å styrke både FN's rolle som overordnet global aktør, og NATOs rolle som garantist for kollektiv sikkerhet og det sentrale forum for transatlantisk dialog og samarbeid. Samtidig arbeider Regjeringen aktivt for å bidra til at EU styrker sin rolle på det sikkerhets- og forsvarspolitiske plan, i harmoni med NATO.

Som en sentral del av vårt arbeid for å styrke FN og NATO, er det et viktig mål for Regjeringen at Norge bidrar aktivt til å styrke begge organisasjoners evne til krisehåndtering. Særlig viktig er arbeidet for å styrke deres evne til konfliktløsning, gjennom en helhetlig tilnærming, inneholdende både militære og sivile tiltak. Norsk deltagelse i flernasjonale militære operasjoner i utlandet styrker internasjonal og dermed også norsk sikkerhet, demonstrerer Norges solidaritet med det internasjonale samfunn og bidrar til å oppfylle de forpliktelser vi har påtatt oss som medlem av FN og NATO. Det er en forutsetning for vår deltagelse i utenlandsoperasjoner at de er forankret i et klart og utvetydig FN-mandat eller annet anerkjent folkerettslig grunnlag, slik som selvforsvar eller invitasjon fra et

lands lovlige myndigheter. I 2007 tar Regjeringen sikte på å øke Norges militære internasjonale engasjement noe, bl.a. ved å tilby en styrke til en eventuell FN-operasjon i Sudan.

Russland fremstår i dag som en langt mer selvstikker internasjonal aktør enn for få år siden. Det virker klart at landet ønsker en mer aktiv og synlig rolle i internasjonal politikk. Russlands vei mot et fungerende demokrati er preget av motstridende tendenser, og den innenrikspolitiske utviklingen vil fortsatt kunne få konsekvenser for norske interesser. Norges forhold til Russland på det sikkerhets- og forsvarspolitiske området utvikler seg positivt, og preges av betydelig åpenhet og tillit.

Det nordiske sikkerhets- og forsvarspolitiske samarbeidet er omfattende, i stadig utvikling og prioriteres høyt. Norge overtok formannskapet i det nordiske forsvarspolitiske samarbeidet fra 1. januar 2006. Norge har inngått samarbeid med Sverige, Finland og Estland om etablering av en felles innsatsstyrke innenfor rammen av EU Battlegroup-konseptet, med beredskapsperiode i første halvår 2008. Norge vil delta med 150 personell. I NATO har Norge et omfattende samarbeid med Danmark, Nederland, Storbritannia og Tyskland gjennom det vi kaller nordsjøstrategien. Samtidig søker vi deltagelse i og innflytelse på EU-samarbeidet innen sikkerhets- og forsvarspolitikken. Det viktigste for Norge i denne sammenheng er at dette samarbeidet utvikler seg koordinert med og mest mulig komplementært til NATO.

I kapittel 2 til St.prp. nr. 1 (2006-2007) gir Regjeringen en detaljert og utfyllende redegjørelse for sikkerhetspolitiske utfordringer og utviklingstrekk, samt norske hovedprioriteringer.

1.3 Status, hovedmål og prioriteringer

Utgangspunktet for den pågående moderniseringsprosessen i Forsvaret ble lagt av regjeringen Stoltenberg I gjennom langtidsplanen for Forsvaret i perioden 2002-2005, jf. Innst. S. nr. 342 (2000-2001) og St.prp. nr. 45 (2000-2001). Forsvaret innledet med dette omstillingen fra et tradisjonelt innrettet mobiliseringsforsvar til et moderne sikkerhetspolitisk og fleksibelt verktøy som skal kunne møte et bredt spekter av utfordringer hjemme og ute. Det ble lagt vekt på at Forsvaret måtte være forandringsdyktig, og løpende kunne tilpasse seg endringer i omgivelsene. Regjeringen Bondevik II videreførte i hovedsak denne kursen. Et bredt flertall i Stortinget sluttet seg våren 2004 til den gjeldende langtidsplanen for Forsvaret i perioden 2005-2008, jf. Innst. S. nr. 234 (2003-2004) og St.prp. nr. 42 (2003-2004).

Regjeringen vil ha et moderne forsvar, tilpasset nye sikkerhetsutfordringer. Nye og mer sammensatte trusler øker behovet for et fleksibelt forsvar som kan håndtere et bredt spekter av ulike oppgaver. Beredskap langs kysten skal prioriteres høyere enn i dag, og Forsvarets rolle i forhold til miljøovervåkning og maritimt redningsarbeid styrkes. Forsvaret skal i større grad enn i dag innrettes mot å håndheve suverenitet og sikre stabilitet i våre havområder i nord. Regjeringen vil opp-

rettholde den allmenne verneplikten, tilpasset en ny tid. Forsvarets behov skal ligge til grunn for praktiseringen. For å kunne følge opp realiseringen av disse målene vil Regjeringen fortsette arbeidet med å gjennomføre den vedtatte langtidsplanen for Forsvaret, med de presiseringer som ligger i Soria Moria-erklæringen. Regjeringen ser nordområdene som Norges viktigste strategiske satsningsområde i årene som kommer. Regjeringens ambisjon er å styrke Forsvarets evne til oppgaveløsning, med vekt på tilstedeværelse og suverenitetshevdelse i nord. Dette følges opp av betydelig økte bevilgninger til operativ tilstedeværelse og aktivitet i nord. Regjeringen vil videre legge opp til et aktivt internasjonalt engasjement, spesielt en økt satsning på FN-ledede operasjoner.

På bakgrunn av ovennevnte målsettinger har Regjeringen to overordnede prioriteringer for forsvarspolitikken i 2007: for det første å videreføre omstillingen ved å kanalisere mest mulig ressurser til modernisering av styrkestrukturen gjennom materiellinvesteringer og fremtidsrettet operativ drift; for det andre - innenfor rammen av omstillingen - å prioritere virksomheten slik at Forsvarets oppgaver løses best mulig.

Regjeringen vil videreføre arbeidet med å modernisere Forsvaret, både på kort og lang sikt. Flere av Forsvarets sentrale materiellsystemer når slutten av sin tekniske og operative levealder i perioden 2010-2020, og dette vil skape betydelige utfordringer i arbeidet med å tilstrebe en riktig og vedvarende balanse mellom Forsvarets ambisjonsnivå, struktur og ressurstilgang. I et slikt tidsperspektiv og gitt en videreføring av dagens budsjettnivå, vil det ikke være mulig å videreføre den vedtatte forsvarsstrukturen. Dette vil innebære at ytterligere reform og rasjonaliseringstiltak vil måtte vurderes og gjennomføres i Forsvarets struktur og organisasjon, herunder basestrukturen. Dette er en problemstilling som også den forrige regjeringen omtalte i St.prp. nr. 42 (2003-2004), kapittel 9, og disse utfordringene vil stå sentralt i arbeidet med den neste langtidsplanen for Forsvaret. Denne er planlagt fremlagt for Stortinget våren 2008. Som et ledd i grunnlagsarbeidet for langtidsplanen har forsvarssjefen igangsatt sin Forsvarsstudie 2007, og Regjeringen har i tråd med Soria Moria-erklæringen oppnevnt et bredt sammensatt og rådgivende forsvarspolitisk utvalg. Anbefalingene fra disse prosessene vil utgjøre de mest sentrale innspill til Regjeringens arbeid med langtidsplanen.

Status etter første etappe i omleggingen av Forsvaret - perioden 2002-2005

Da regjeringen Stoltenberg I la frem St.prp. nr. 45 (2000-2001) Omleggingen av Forsvaret i perioden 2002-2005, var siktemålet å løse en dyp og vedvarende strukturell krise. Forsvaret var for stort i forhold til ressurstilgangen, og Forsvarets innretning var ikke tilpasset fremtidens oppgaver. Disse problemene hadde bygget seg opp gjennom en årrekke, og de mislykkede forsøkene som ble gjort på 1990-tallet for å løse dem, synliggjorde at Forsvaret også sto overfor en styringskrise.

Omleggingen tok først sikte på umiddelbart å tilpasse Forsvarets struktur og driftsmønster til et realistisk budsjettnivå. Dernest var målet å styrke Forsvarets operative evne, ved å tilpasse innretningen på Forsvarets kapasiteter til nye sikkerhetspolitiske rammebetingelser og utfordringer. Ved avslutningen av langtidsperioden 2002-2005 kan det slås fast at alle de overordnede økonomisk-administrative omstillingsmål ble nådd. Alle struktur- og organisasjonsendringer ble gjennomført, de fleste meget tidlig i perioden, og den forbedrede kontrollen over driftsutgiftene førte til et driftsnivå ved utgangen av perioden som var om lag 2,4 mrd. kroner lavere enn et alternativ uten omlegging.

Reformene innenfor forvaltnings- og regnskapsstyringsområdet som ble gjennomført for å få bedre styring av og kontroll med Forsvarets økonomi og ressursbruk, bidro til at Riksrevisjonen, ved sine årlige gjennomganger av regnskapene, oppdaget alvorlige feil og mangler. Det kan antas at disse feil og mangler hadde eksistert i en årrekke, men at de da ikke ble oppdaget grunnet mangelfulle forvaltnings- og regnskaps-systemer. Riksrevisjonens anmerkninger, sammen med enkelte forsvarsavdelingens betydelige merforbruk av budsjettmidler i 2004, ledet i neste omgang til ytterligere tiltak for å styrke regnskaps- og økonomistyringen i Forsvarets militære organisasjon. Summen av iverksatte tiltak har gitt gode resultater. Det vises bl.a. til nærmere redegjørelse i St.meld. nr. 10 (2005-2006) og til Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 176 (2005-2006).

Enkelte spesifiserte delmål for omstillingen ble imidlertid ikke nådd, eller nådd fullt ut. Særlig gjelder dette Stortingets forutsetning om en netto innsparing på minimum 50 pst. i årsverkene i den øverste forsvarsledelse, kravene til effektivisering av FLO og målsettingen om bedre kontroll med utviklingen av årsverkskostnadsutviklingen i forsvarssektoren. Disse urealiserte gevinstene - sammen med lavere bevilgninger til forsvarssektoren enn forutsatt i forsvarsforliket av 2002 - har resultert i at det fortsatt gjenstår enkelte ubalanser. Tross dette er det likevel Forsvarsdepartementets samlede vurdering at forsvarsomstillingen 2002-2005 ga de hovedresultater som Stortinget la til grunn ved innledningen av perioden. Denne vurderingen støttes av Statskonsults Rapport 2006:07 om omstillingen av Forsvaret. De nevnte manglende gevinstene er blant de sentrale utfordringer for videre oppfølging i langtidsperioden 2005-2008.

Oppfølging av langtidsplanen 2005-2008

Moderniseringsprosessen vil bli videreført i 2007, både gjennom ytterligere rasjonalisering, forbedring av interne prosesser og gjennom innfasing av nytt materiell. Ved utgangen av 2006 forventes de organisatoriske hovedtrekkene i ny struktur å være på plass. Regjeringen mener omstillingen av Forsvaret er både nødvendig og riktig, og vil samtidig gjennomføre de justeringer som følger av prioriteringene i Soria Moria-erklæringen. Gjeldende langtidsplan ligger fast, jf.

Innst. S. nr. 234 (2003-2004) og St.prp. nr. 42 (2003-2004).

St.prp. nr. 42 (2003-2004) legger opp til en helhetlig forsvarsstruktur, der det er gjort et betydelig arbeid for å tilpasse forsvarssektoren til en utfordrende økonomisk utvikling i perioden 2005-2008. Samtidig moderniseres styrkestrukturen ytterligere. Det er Regjeringens syn at med de bevilgninger og den budsjettprofil det legges opp til i denne proposisjonen, kan moderniseringen av Forsvaret videreføres på en god måte. Høy prioritet gis til kapasiteter som dekker en bred del av oppgavespekteret, kapasiteter som har hurtig reaksjons- og forflytningsevne og kapasiteter som bidrar til transformasjon. Overlappende kapasiteter skal søkes unngått. Det legges stor vekt på målrettet bruk av investeringsmidlene for å styrke Forsvarets operative evne. Kvalitet prioriteres fremfor kvantitet, uten at dette skal føre til at organisasjonen kommer under kritisk nivå på viktige kompetanseområder. Betydelige endringer gjennomføres på personellområdet.

Langtidsplanen skisserer en rekke tiltak for å vri ressursstrømmen fra støttevirksomhet til operativ virksomhet, i tillegg til å styrke kontrollen med Forsvarets utgifter. Samlet skal Forsvaret i perioden 2005-2008 frigjøre minst 2 mrd. kroner fra logistikk- og støttevirksomhet i Forsvarets logistikkorganisasjon og øvrige deler av forsvarssektoren. Disse gevinstene er sentrale for en strukturutvikling som understøtter Forsvarets oppgaver, og en dreining av aktiviteten i samsvar med dette. Forsvarssektoren har frigjort betydelige midler i 2005 og 2006 til prioritert operativ drift og investeringer ved å realisere effektiviserings- og rasjonaliseringsgevinster i støttestrukturen. Fremdriften er likevel langsommere enn forutsatt. Prognosen for forsinkelser i de planlagte gevinstrealiseringene anslås til om lag 0,6 mrd. kroner årlig ved utgangen av 2007.

Regjeringen foreslår en forsvarsramme på 30 989 mill kroner. I Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004) ble det forutsatt gjennomsnittlig årlig bevilgningsnivå som er i overkant av 0,8 mrd. kroner høyere enn den foreslåtte budsjetttrammen for 2007. En rekke budsjettmessige tiltak er gjennomført for å kunne kompensere for dette.

På grunn av kompleksiteten som både omgir og preger den omfattende moderniseringsprosessen i Forsvaret, er det nødvendig å ha beredskap for løpende å kunne vurdere behovet for ytterligere justeringer i lys av utviklingen og usikkerheter som måtte oppstå underveis i omleggingen. Kortsiktige likviditetsstyringstiltak, i den grad slike er nødvendige, må vurderes innenfor rammen av en helhet, der disse ses i nær sammenheng med de grunnleggende plan- og strukturforutsetningene for Forsvarets videre utvikling. Presset for å øke driftsbudsjettet må ikke løses ved å tære på de planlagte avsetningene til investeringer, med mindre slike løsninger kombineres med kutt i styrkestrukturen. Utfordringene med økt driftsbudsjett understrekes av at det samlede driftsbudsjettet ligger faretruende nær et punkt hvor den positive utviklingen Forsvaret har oppnådd de senere årene, kan bli reversert, og vi igjen får en situasjon der driftskostnadene stiger på en slik måte

at moderniseringsetterslep og manglende økonomisk bærekraft får bygge seg opp til et u håndterlig nivå. Dette var for noen få år siden hovedproblemet i forsvarssektoren.

Prioriteringer i 2007

En sentral prioritering i Regjeringens budsjettforslag for 2007 er å legge til rette for Soria Moria-erklæringens mål om at Forsvaret i større grad enn i dag innrettes mot å håndheve suverenitet og sikre stabilitet i våre havområder, særlig i nord, og at Forsvarets tilstedeværelse skal holdes på et høyt nivå i Nord-Norge. En annen sentral prioritering er at det legges til rette for økt deltakelse i internasjonale operasjoner forankret i et klart og utvetydig FN-mandat eller annet anerkjent folkerettslig grunnlag. Regjeringen har gjennom dette budsjettet søkt i størst mulig grad å skjerme de operative aktiviteter, tiltak og investeringer som utgjør fundamentet for den moderniseringen Stortinget har vedtatt. Betydelige ressurser settes inn for å sikre at omstillingens tempo opprettholdes. I 2007 er det behov for å videreføre et fokus på å realisere de forventede gevinstmålene som er satt for perioden. Innfasing av enkelte nye kapasiteter forsinkes og forskyves ut over planperioden 2005-2008, og vil måtte vurderes videre i en helhetlig ramme i tilknytning til arbeidet med neste langtidsplan for Forsvaret.

Fornyelsen av strukturen gjennom materiellinvesteringer, kompetanseutvikling og styrkeproduksjon for å øke de operative leveransene er kritisk for den forutsette moderniseringen, og er derfor tilført mest mulig av de tilgjengelige ressursene i forslaget til forsvarsbudsjett for 2007. Budsjettforslaget gir rom for betydelig modernisering og betydelig operativ aktivitet. Samtidig illustrerer budsjettet de strukturelle utfordringer Forsvaret står overfor på lengre sikt. Disse utfordringene vil best kunne håndteres gjennom neste langtidsplan for Forsvaret. Operativ aktivitet i forsvarsgrenene er prioritert, og alle grenene har fått økt sine budsjetter. Den økte operative aktiviteten vil i hovedsak rettes inn mot nordområdene.

Hæren prioriteres høyest og styrkes mest. Denne styrkingen er nødvendig for at Hæren skal kunne bygges opp mot de mål vedtatt planverk forutsetter, for dermed også å kunne følge opp Regjeringens ambisjon om gradvis å øke, og også bibeholde, den norske deltakelsen i freds- og stabiliseringsoperasjoner i FN- og NATO-regi. Forslaget tar sikte på at Hæren kan øke oppbemanningen i forhold til 2006, bl.a. for å ha tilstrekkelig personellutholdenhet til å kunne støtte to operasjoner i utlandet, hver på omkring kompanistørrelse, samtidig og over lengre tid. Når gjeldende planer er realisert, skal Hæren kunne vedlikeholde et bataljonsengasjement i internasjonale operasjoner sammenhengende i tre til fem år. Regjeringens ambisjon er at denne evnen skal styrkes ytterligere. Satsningen vil gi økt ressursinnsats i Nord-Norge. Hæren vil fortsatt være største nasjonale bidragsyter til flernasjonale operasjoner, og vil opprettholde størrelsen på sitt engasjement i International Security Assistance Force (ISAF) i Afghanistan. Samtidig planlegger Hæren med å ha en

styrke på kompanistørrelse klar til innsetting i en eventuell FN-operasjon i Afrika i 2007, med prioritet til Sudan. Hærens jegerkommando (HJK) videreutvikles og styrkes ytterligere i 2007, bl.a. for å sikre mer robuste fagmiljø og bedre interoperabilitet og evne til understøttelse og vedlikehold av operativ innsats over tid. HJK vil være i stand til å stille styrker til nasjonal og internasjonal beredskap, samt til å støtte sivile myndigheter. Grensevakt og vakthold av kongehus opprettholdes på nivå som i 2006. For å styrke det operative fokuset i Hæren ytterligere, foreslår Regjeringen å legge ned Brigade 6, da denne - innenfor de rammer som ble lagt i St.prp. nr. 42 (2003-2004) - ikke har noen operativ verdi, og kun utgjør en administrativ og økonomisk ekstrabelasting. Samtlige Leopard 1-stridsvogner, med unntak av spesialversjonene, foreslås utrangert og avhendet i tråd med gjeldende planverk.

Budsjettøkningen i Sjøforsvaret går i hovedsak til innfasing av Fridtjof Nansen-klasse fregatter. Innfasing av ny og videreutvikling av eksisterende struktur har hovedprioritet i 2007. Målet er å styrke Forsvarets maritime kapasiteter og å etablere et mer moderne og fleksibelt sjøforsvar. Operativ virksomhet blir opprettholdt på omkring samme nivå som i 2006, og vil ha særlig fokus på å møte våre internasjonale forpliktelser og styrke aktiviteten i nordområdene.

Budsjettøkningen i Luftforsvaret vil i hovedsak gå til å styrke vedlikeholdet av flysystemene F-16, C-130, P-3 og DA-20, og til å øke treningen for kampfly noe. Operativ virksomhet i Luftforsvaret blir opprettholdt på omkring samme nivå som i 2006. Luftforsvaret fortsetter å gjennomføre struktur- og effektiviseringstiltak, deriblant effektivisering av kompetanse- og styrkeproduksjonsmiljøene. Fokus i omstillingen vil rettes mot modernisering av kampflyvåpenet gjennom effektiv utnyttelse av personellressursene og lokaliseringen av disse. I tillegg starter Luftforsvaret opprettelsen av en UAV-enhet (Unmanned Aerial Vehicle, dvs. ubemannede luftfartøyer), med planlagt operativ kapasitet i 2009, i tilknytning til en felles ISTAR-kapasitet (Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance-kapasitet).

Heimevernets (HVs) budsjett, inkludert forventet forbruk av investeringsmidler på 210 mill. kroner, vil få en total ramme på 1 275 mill. kroner. Dette viser en klar prioritering av HV, som i dag utgjør kjernen av vårt territoriale landforsvar.

Etter at ny distriktsstruktur og nye styrke kategorier er ferdig etablert, vil fokus i 2007 være rettet mot trening av alle HVs styrke kategorier og oppnåelse av full operativ kapasitet. Styrkeproduksjon og operativ virksomhet vil opprettholdes på samme nivå som i 2006. For ytterligere å prioritere operative kapasiteter, foreslår Regjeringen å avvikle reservestyrken. Dette har ingen operative konsekvenser, men vil gi reduksjoner i fremtidige administrative kostnader og frigjøre lagerkapasitet.

Kystvaktens budsjett er foreslått økt betydelig i 2007, fra et allerede høyt nivå. Forsvarsdepartementet vil oppprioritere den relative vekt som legges på Kystvaktens virksomhet i nordområdene. En bærekraftig

forvaltning av ressursene i internasjonalt farvann i vårt nærrområde er under press og kombinert med et vedvarende press på ressursene i havet, vil tilstedeværelse og kontrollvirksomhet til havs utgjøre et prioritert område også i 2007. Det planlegges med å seile ti havgående fartøyer og seks fartøy i kystnære områder. I den kystnære del av strukturen tilføres de siste av totalt fem nye fartøyer til erstatning for eldre fartøy, noe som vil bidra til en mer effektiv utøvelse av kystvaktjenesten langs kysten.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget når de presise rammene og kostnadene for norsk deltagelse i internasjonale operasjoner i 2007, bl.a. i Sudan og Libanon, er endelig avklart. For å bidra til varig stabilitet og demokrati i Afghanistan, vil ISAF (International Security Assistance Force) også i 2007 være hovedsatsningsområdet for vårt militære engasjement i utlandet. Norge vil i 2007 videreføre militære bidrag på Balkan, til Operation Active Endeavour i Middelhavet, til Sudan, samt til andre operasjoner. Disse allerede pågående operasjonene er det allerede tatt høyde for i foreliggende budsjett.

I budsjettforslaget legges det opp til at øvingsaktiviteten videreføres på et nivå som gjør styrkestrukturen i stand til å møte nasjonale og internasjonale forpliktelser.

Regjeringen vil opprettholde den allmenne verneplikten, tilpasset en ny tid. Forsvarets behov legges til grunn for praktiseringen. Innkalling av vernepliktige til førstegangstjeneste vil i 2007 videreføres på minimum 2006-nivå. Ved forbedret seleksjon som reduserer frafallet, forventes det at antallet som gjennomfører tjenesten vil øke i forhold til foregående år. Ved innkalling av kvinner til frivillig sesjon i 2007 er det forventet at kvinneandelen i førstegangstjenesten vil øke. På lengre sikt er dette tiltaket forventet å gi utslag på kvinneandelen i Forsvaret generelt, da førstegangstjenesten er den klart største rekrutteringsportalen til karriere i Forsvaret. Arbeidet med å legge forholdene til rette for at vernepliktige kan ta inntil 20 studiepoeng under førstegangstjenesten, videreføres. Dimisjonsgodtgjørelsen er planlagt økt med 2 100 kroner til totalt 23 000 kroner for mannskaper som har gjennomført 12 måneders førstegangstjeneste.

Felles stridskrefter

Operative felleselementer

Strukturelementer/mål 2008	Antall	Tiltak 2007
Fellesoperativt hovedkvarter	1	Videreføres
Landsdelskommando Nord (krisestyringskommando)	1	Videreføres
Territoriell kommandostruktur (HV-distrikter)	13	Videreføres
Forsvarets spesialstyrker	3	Videreutvikles, jf. egen omtale under land-, sjø-, og luftstyrkestruktur
Etterretningstjenesten	1	Videreføres
Felles ISTAR-enhet	1	Etablering av grenvise kapasiteter med elementer fra Hæren, Sjøforsvaret og Luftforsvaret
Luftbåren bakkeovervåking		Deltar aktivt i utviklingen av NATOs fellesprosjekt
Strategisk sjøtransport		Flernasjonal løsning etablert, videreutvikles

Materiellinvesteringene foreslås holdt på om lag samme nivå som i 2006. Dette vil muliggjøre en betydelig fornyelse av strukturen, men er ikke tilstrekkelig for å følge opp fornyelsen av Forsvaret i det tempo som er forutsatt i langtidsplanen. Den største satsningen er innenfor sjøstridssystemer, med hovedvekt på nye fregatter og nye Skjold-klasse missiltorpedobåter. Det nest største satsningsområdet er informasjonsinfrastruktur, der investeringer i kommunikasjonssystemet Taktisk datalink-16 er den største enkeltinvesteringen. Landstridssystemer er også et vesentlig satsningsområde, der de største beløpene går med til pansrede plattformformer. Det satses rundt en halv milliard kroner innenfor områdene luftstrid, helikopter og lufttransport, logistikk og etterretning og overvåking. Her er de største satsningsområdene kampflyvåpenet, enhetshelikopter, utstyr til internasjonale operasjoner og maritim patruljefly.

Investeringene i nasjonale eiendommer, bygg og anlegg (EBA) foreslås redusert og er lavere enn behovet. Dette er imidlertid forsvarlig da det i forbindelse med neste langtidsplan vil bli utredet endringer i basestrukturen som, dersom disse blir besluttet, vil kunne påvirke innretningen på EBA-investeringene. Bevilgningen vil i hovedsak bli benyttet til å gjennomføre prioriterte omstillingstiltak, effektiviseringstiltak og gjenanskaffelse av eiendom, bygg og anlegg som har nådd sin tekniske levealder.

I kapittel 3 til St.prp. nr. 1 (2006-2007) gir Regjeringen en mer detaljert og utfyllende redegjørelse for sine hovedmål, virkemidler og prioriteringer i forsvarspolitikken. Der foreslås det blant annet at det er en strategisk målsetting å etablere Forsvarets vedtatte styrkestruktur senest i 2008, slik den ble fastlagt gjennom Stortingets behandling av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004). I 2007 skal enkelte operative strukturelementer videreutvikles, mens andre skal etableres iht. langtidsplanen. Leveransmålets hensikt er å avdekke eventuelle avvik i forhold til langtidsplanens mål for operativ struktur, slik at korrektive tiltak eventuelt kan iverksettes.

En oversikt over de enkelte strukturelementer er gitt i de påfølgende tabeller.

Strukturelementer/mål 2008	Antall	Tiltak 2007
Strategisk lufttransport		Flernasjonalt interimsløsning etablert, videreutvikles
Deployerbar logistikkstøtte		Tilpasses planlagte styrkebidrag 2007
Kapasitet for militære informasjonsoperasjoner	1	Videreutvikles
Felles KKIS-enhet	1	Tilpasses planlagte styrkebidrag i 2007
Fleksible sanitetsmoduler		Kapasitet tilpasses operative behov i 2007
Kjemisk analyselaboratorium	1	Stasjonær verifikasjonsenhet videreføres ved FFI
Sivilmilitær koordineringsenhet	1	Videreføres
Eksplisivryddeenhet	1	Videreføres
Vertslandsstøttebataljoner	2	Videreføres
Sivilrekvirerte fartøy	0 - 7	Antall vurderes

Landstridskrefter

Landstyrker

Strukturelementer/mål 2008	Antall	Tiltak 2007
Mekanisert infanteribrigade (Brigade Nord - Brig N)	1	Videreutvikles
Mekanisert infanteribataljon (del av hurtig reaksjonsstyrke)	1	Videreutvikles, Telemark bataljon inngår i Brig N
Mekanisert infanteribataljon	1	Tilpasses planlagte operasjoner i 2007. Inngår i Brig N
Taktisk mobil landkommando	1	Videreføres
Modulbasert ISTAR-enhet	1	Under etablering
Maskin- og konstruksjonskompani	1	Videreføres
Bro- og oversettingskompani	1	Videreføres
Transportenhet	1	Videreføres
ARBC søke- og renskapasitet		Inngår i Brig N
Grensevakt	1	Videreføres
HM Kongens Garde	1	Videreføres
Landheimevern	1	Videreføres

Sjøstridskrefter

Sjøstyrker

Strukturelementer/mål 2008	Antall	Tiltak 2007
Fregatter Oslo-klasse	0	Utfases
Fregatter Fridtjof Nansen-klasse med NH-90 maritime helikoptere	3 - 4	Fartøy nr. 2 leveres
MTB Hauk-klasse	0 - 6	6 fartøy operative i 2007. Utfases i takt med innfasning av Skjold-klassen
MTB Skjold-klasse	3 av 6	Under bygging
Ubåter Ula-klasse	6	Videreføres
Mineryddere	6	Videreføres
Logistikk-, kommando- og støttefartøy	1 - 5	Ulike løsninger vurderes
Kystjegerkommando	1	Videreføres
Minedykkerkommando	1	Videreføres
Taktisk maritim kommando	1	Videreutvikles
Kystvakten	11	Videreføres
Indre kystvakt	Inntil 10	OPP-løsning for inntil ti fartøy
Sjøheimevern	1	Videreføres, tilpasses ny HV-struktur

Lufstridskrefter

Strukturelementer/mål 2008	Antall	Tiltak 2007
F-16 kampfly	48 (+9)	Gjennomgår planlagt oppgradering
C-130 transportfly	4 - 6	Transportflykapasitet videreføres inntil permanent kapasitet er anskaffet. Vingeskift gjennomføres på inntil 4 fly
DA-20 Jet Falcon EK-fly	2 + 1	Videreføres
Sea King redningshelikoptre	12	Videreføres
UAV-kapasitet		Forberedes for etablering tidligst i 2009
Luftovervåking og stridsledelse	2	ARS Mågerø og ARS Sørreisa videreføres
Luftvern	2	Ett deployerbart batteri og ett mobiliseringsbatteri
Deployerbar basestøtte	2	Videreføres
Orion maritime overvåkningsfly	4 + 2	Videreføres, vingeskift og oppgradering i prosess
NH-90 maritime helikoptre	2 - 5	Mottak og innfasing av nye helikoptre forberedes. Minimum 9-12 helikoptre leveres etter 2008
Lynx maritime helikoptre	4 - 6	Inntil 4 helikoptre videreføres også etter 2008, inntil innfasing av NH-90
Bell-412 transporthelikoptre	12	Videreføres
Bell-412 helikoptre for spesialstyrker	6	Videreutvikles og oppgraderes
Luftheimevern	1	Videreføres

1.3.1 Økonomiske rammer

Regjeringens budsjettforslag legger opp til et forsvarsbudsjett med en utgiftsramme på 30 989 mill. kroner og en inntektsramme på 988 mill. kroner. Utgiftsrammen reduseres reelt med 366 mill. kroner (1,2 pst.) sammenlignet med saldert budsjett for 2006. Budsjettet er fordelt med 7 827 mill. kroner til materiellinvesteringer, 1 510 mill. kroner til nasjonalfinansierede og fellesfinansierede EBA-investeringer og totalt 21 652 mill. kroner til drift av forsvarssektoren. I tråd med gjeldende praksis er budsjetterte inntekter innarbeidet i utgiftsrammen.

1.4 Rapport for virksomheten 2005

En detaljert rapport fra virksomheten i året 2005 er gitt i St.prp. nr. 1 (2006-2007), kapittel 4.

1.5 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Torbjørn Jagland og Signe Øye, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold, Henning Skumsvoll og Per Ove Width, fra Høyre, lederen Jan Petersen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Bjørn Jacobsen, viser til at dagens sikkerhetsutfordringer i mindre grad enn tidligere er knyttet til tradisjonelle militære trusler. Muligheten for terroranslag, større miljø- og naturkatastrofer eller storulykker innen ulike sektorer av samfunnet er blitt større. Komiteen ser det som viktig å arbeide for en helhetlig sikkerhetspolitikk, for styrket samfunnsikkerhet og en god balanse i forholdet mellom militær og sivil beredskap.

Komiteen viser til at norsk sikkerhet ivaretas best ved å bidra til fred, sikkerhet og stabilitet både globalt og i norske nærrområder.

Komiteen slutter seg til vurderingen av at det regionalt er i havområdene i nord vi står overfor noen av de største utfordringene, utfordringer som vil kunne få sikkerhetspolitisk karakter. Komiteen er derfor enig i at Forsvaret i større grad enn i dag skal innrettes mot å håndheve suverenitet og sikre stabilitet i våre havområder i nord.

I dag er hovedutfordringene blant annet internasjonal terrorisme, statssammenbrudd, spredningen av masseødeleggelsesvåpen og langtrekkende missiler, men også regionale konflikter utenfor Europa. Komiteen er derfor enig i at Internasjonale organisasjoner som FN, NATO, EU og Den afrikanske union (AU) i dette lys er blitt enda viktigere for å håndtere kriser som truer internasjonal fred og sikkerhet. Komiteen mener at Norge må demonstrere vilje og evne til å ta ansvar for egen sikkerhet og raskt kunne møte eventuelle akutte sikkerhetsutfordringer, både nasjonalt og gjennom deltakelse i internasjonale operasjoner.

Komiteen mener det er klart i norsk interesse at de transatlantiske bånd forblir sterke og at NATO styrkes som sikkerhetspolitisk konsultasjonsorgan.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er enig i at det er i norsk interesse å ha en FN-ledet verdensorden, og slutter seg til vektleggingen av å styrke både FNs rolle som overordnet global aktør og NATOs rolle som garantist for kollektiv sikkerhet.

Flertallet vil understreke at norsk deltakelse i internasjonale operasjoner i utlandet styrker den internasjonale sikkerhet, og dermed også norsk sikkerhet. Deltakelse i internasjonale operasjoner demonstrerer Norges solidaritet med det internasjonale samfunn og bidrar til å oppfylle de forpliktelser vi har påtatt oss som medlem av FN og NATO.

Flertallet mener videre det må være en forutsetning for vår deltakelse i utenlandsoperasjoner at de er forankret i et klart og utvetydig FN-mandat eller annet anerkjent folkerettslig grunnlag, slik som selvforsvar eller invitasjon fra landslovlige myndigheter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ser det som viktig at alle land bidrar til de operasjoner NATO kollektivt har besluttet å engasjere seg i.

Komiteen vil understreke at omstillingen av Forsvaret fremdeles ikke er i mål. 2007 vil være år 3 av 4 år i inneværende planperiode. Fremdeles må deler av ressursstrømmen dreies fra Forsvaret støttevirksomhet til operativ virksomhet, slik at en kan realisere flere operative gevinster. Innfrielse av målene for planperioden vil slik komiteen ser det være svært viktig for at det skal være mulig å holde den budsjettmessige balansen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, påpeker at omstillingen av Forsvaret så langt har vært vellykket. I dag produserer Forsvaret reell forsvarsevne, fordi vi har gjort radikale omstillingsgrep som har modernisert og effektivisert organisasjonen.

Komiteen konstaterer at det ikke er full balanse mellom struktur og bevilgninger i Forsvaret. Forsvaret vil i tillegg måtte innfase nyinvestert materiell med driftskostnadskonsekvens i årene som kommer. Slik komiteen ser det, stiller dette oss overfor alternativene å kutte ytterligere i strukturen, å øke bevilgningene, eller risikere å la Forsvaret forvitne. Komiteen vil ikke foregripe løsninger på den ubalansen som eksisterer, men konstaterer at det blir en betydelig utfordring i årene som kommer. Komiteen viser i denne sammenheng til de pågående utredninger under Forsvarssjefen og det forsvarspolitiske utvalget. Komiteen forventer at den neste langtidsplanen skal kunne behandles av Stortinget våren 2008. For at Stortinget skal sikres tilstrekkelig behandlingstid, må Stortinget få seg forelagt Regjeringens forslag senest etter vinteren 2008.

2. GENERELLE MERKNADER FRA DET ENKELTE PARTI

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til St.prp. nr. 1 (2006-2007) og Regjeringens forslag og prioriteringer som er omtalt i denne. Disse medlemmer vil fremheve at sentrale prioriteringer i Regjeringens budsjettforslag for 2007 legger til rette for Soria Moria-erklæringens mål. Forsvaret skal i større grad enn i dag innrettes mot å håndheve suverenitet og sikre stabilitet i våre havområder, særlig i nord. Forsvarets tilstedeværelse skal holdes på et høyt nivå i Nord-Norge. Samtidig skal det legges til rette for økt deltakelse i internasjonale operasjoner som er forankret

i et klart og utvetydig FN-mandat eller annet anerkjent folkerettslig grunnlag.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen gjennom dette budsjettet har klart å styrke de operative aktiviteter og skjerme investeringer som utgjør fundamentet for den moderniseringen av Forsvaret som Stortinget har vedtatt.

Disse medlemmer vil videre vise til at Regjeringen følger opp Soria Moria-erklæringens ambisjon for forsvarspolitikken og gjeldende langtidsplan for Forsvaret, ved at avdelinger som dekker et bredt oppgavespekter, og har høy reaksjonsevne og tilgjengelighet, prioriteres. Disse medlemmer vil påpeke at den operative virksomheten i Hæren, Sjøforsvaret, Luftforsvaret, Heimevernet, Kystvakten og Etterretningstjenesten styrkes med til sammen over 500 mill. kroner. Denne styrkingen vil øke Forsvarets aktivitet i nordområdene, Norges mulighet til å delta i internasjonale operasjoner, og videreføre moderniseringen av Forsvaret.

Disse medlemmer vil fremheve at ISAF-styrken (International Security Assistance Force) vil være hovedsatsingen for vårt militære engasjement i utlandet, også i 2007. I tillegg vil disse medlemmer vise til at Regjeringen har en klar ambisjon om å styrke Norges deltakelse i FN-ledede fredsoperasjoner, bl.a. gjennom styrkebidrag med fire MTB-er i den utvidede FN-styrken i Libanon (UNIFIL) og forberedelser til å bidra med et robust ingeniør- og transportkompani i en eventuell FN-ledet fredsoperasjon i Darfur.

Disse medlemmer vil også fremheve at antall vernepliktige opprettholdes på minimum 2006-nivå, og at innkalling av kvinner til frivillig sesjon i 2007 legger til rette for at kvinneandelen i førstegangstjenesten kan øke. Disse medlemmer er fornøyd med at dimisjonsgodtgjørelsen i 2007 er foreslått økt med 2 100 kroner til totalt 23 000 kroner for mannskaper som har gjennomført 12 måneders førstegangstjeneste.

Samtidig vil disse medlemmer vise til at materiellinvesteringsbudsjettet gjør det mulig å fortsette moderniseringen av Forsvaret. Disse medlemmer merker seg at den største satsningen i 2007 er innenfor sjøstridssystemer, med hovedvekt på nye fregatter, nye Skjold-klasse missiltorpedobåter, helikopter til kystvakt og marine, samt investeringer knyttet til maritime patruljefly. Videre merker disse medlemmer seg at det innenfor landstyrkene vil investeres i pansrede kjøretøy og en rekke utstyrskategorier til soldatene. Innenfor luftstyrkene investeres det i nye kortholdsmissiler til kampflyene, og det gjennomføres en oppgradering av F-16. Disse medlemmer merker seg også at det i tillegg blant annet vil bli investert i taktisk datalink-16 og LOS-programmet.

Videre viser disse medlemmer til at de nasjonale festningsverkene skal ivaretas gjennom verdibevarende og tilstandsbasert vedlikehold og fremtre med verdighet, og at det er en vesentlig økning av midler til de nasjonale festningsverkene.

Avslutningsvis vil disse medlemmer fremheve at Forsvarets musikk er en viktig tradisjons- og kulturbærer i Forsvaret, og er fornøyd med at Forsvarets

musikk får en ytterligere økning i bevilgning i forhold til budsjettet for 2006.

Disse medlemmer er meget tilfreds med Regjeringens budsjettforslag for 2007 og støtter derfor Regjeringens forslag og prioriteringer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker en forsvarspolitik og et forsvar som bygger på de utfordringer vi står overfor i dagens og morgendagens samfunn. Videre må Forsvaret være av en slik karakter at det lett kan tilpasses de ulike trusselbilder. Dette kan best sikres ved å beholde et grunnleggende forsvar med kjerneoppgaver på norsk jord, men med kapasitet til å delta i operasjoner også andre steder i verden.

Disse medlemmer ser Norges sikkerhetspolitiske situasjon som svært kompleks, ikke minst med tanke på vår geopolitiske situasjon og ressursmessige forhold av enda bredere betydning. Det grunnleggende forhold i denne sammenheng er vår plassering i den strategiske geografi. Norges geografiske plassering tilsier at vi vil være i en situasjon hvor vi lett vil kunne være offer for konflikter og kriser som skjer utenfor vårt nærområde. En konflikt, uansett hvor i verden den oppstår (for eksempel Kina/Taiwan), som utvikler et øst/vest-perspektiv, vil umiddelbart medføre økt spenning og sensitivitet i nord som følge av transportkorridorer til lands, havs og i luften.

I de senere år er det oppdaget store og meget verdifulle forekomster av olje og gass i de store havområdene vi har ansvar for. Dette i tillegg til de rike fiskeforekomstene. At Norges grense- og ansvarsforhold er uavklart i disse områdene, øker risikoen for konflikter og kriser. Kriser som det vil kunne være sterkt ønskelig at vi kan håndtere selv med egne ressurser, fordi det vil kunne virke eskalerende dersom vi trekker inn allierte i en innledende krise.

Helt siden Norge tiltrådte FN-traktaten har vi vært forpliktet til å delta i internasjonale fredsoperasjoner. Da NATO gikk inn for å utvide sitt engasjement til også å gjelde dette, økte også våre forpliktelser på dette området tilsvarende. Disse medlemmer ser nødvendigheten av denne type engasjement innenfor et nivå som er forsvarlig med tanke på våre mannskaps- og materiellressurser.

Disse medlemmer mener at bilaterale forsterkningsavtaler også i fremtiden vil utgjøre en viktig sikkerhets- og forsvarspolitisk hjørnestein. I denne sammenheng er det spesielt viktig å videreføre og utvikle det strategiske partnerskap med USA. Dette forutsetter at de generelle bilaterale relasjonene til USA må håndteres slik at båndene styrkes.

Et av de viktigste elementene i et slikt partnerskap er forhåndslagring av amerikansk militært utstyr og tilhørende avtaler. Like viktig er det å videreføre amerikansk trenings- og øvelsesvirksomhet i Norge, samt effektive etterretningssamarbeid. NATO er hjørnesteinen i vår sikkerhets- og forsvarspolitiske forankring. Disse medlemmer vil likevel peke på betydningen av at Norge finner et troverdig feste i det forsvarspolitiske samarbeid som utvikles i EU.

Disse medlemmer er genuint opptatt av at Norge i størst mulig grad skal kunne ha et forsvar med en bredest mulig forankring i befolkningen, dette kan best sikres gjennom et vernepliktsforsvar.

Det er viktig å stimulere til at flest mulig gjennomfører førstegangstjeneste og at førstegangstjenesten er meningsfull. Profesjonalitet er noe som i større grad aktualiseres gjennom Forsvarets nye og utvidede oppgaver. Det må stimuleres til større grad av verving av personell til utenlandstjeneste og beredskapstjeneste. De ansatte i Forsvaret, både militære og sivile, må sikres forutsigbare arbeidsforhold og personalpolitikk. Den største enkeltfaktoren i Forsvaret er personalet, og denne gruppen må i større grad ivaretas. En motivert og godt skolert personalgruppe vil sikre Forsvaret den kompetansen og produktiviteten.

Forsvaret trenger i tiden som kommer, et militært nærvær i de ulike deler av landet. Det er viktig med tanke på så vel strategiske verdier som sikring av forankring overfor befolkningen i de ulike landsdeler og derved en sikret videreføring av folkeforsvaret. Disse medlemmer vil videre vise til Fremskrittspartiets alternative budsjett som er referert nedenfor.

Disse medlemmer ønsker å opprette et utenlandsbudsjett, hvor store anskaffelser foretatt utenfor Norges grenser blir belastet. Disse medlemmer ser det som nødvendig å finansiere blant annet nye transportfly gjennom utenlandsbudsjettet, slik at dette ikke påvirker ordinære investeringsbudsjetter i Forsvaret. Videre ser disse medlemmer det som naturlig at også andre store materiellanskaffelser fra utlandet i fremtiden finansieres på denne måten. Disse medlemmer ønsker derfor å bevilge 2 000 000 000 kroner til innkjøp av militært materiell fra utlandet, i utenlandsbudsjettet.

Kap. 1723 Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM)

Disse medlemmer er av den oppfatning at Norge må stå sterkt rustet mot trusler rettet mot infrastruktur og myke mål. Videre mener disse medlemmer det er nødvendig å heve den generelle kompetanse og forståelse for dagens og morgendagens trusselbilde innenfor NSMs ansvarsområde. Disse medlemmer ønsker i denne forbindelse å øke post 1 med 10 000 000 kroner.

Kap. 1731-4731 Hæren

Disse medlemmer ser det som naturlig å øke overføringene til den spisse delen av Forsvaret, ut fra dagens sikkerhetspolitiske situasjon. Videre er disse medlemmer opptatt av at Hæren nå må få forutsigbarhet i sine budsjetter, slik at Hæren kan løse de oppdrag som blir pålagt av Stortinget. De senere års budsjetter har undergravet Hærens mulighet til å løse de pålagte oppgaver, og dette har resultert i et påstått overforbruk. Hæren har store utfordringer i forbindelse med de sikkerhetspolitiske situasjoner vi har i dag og i fremtiden. Det er derfor behov for økt trening og innkjøp av materiell i øvings- og utdanningssammenheng. Dette er oppgaver som er viktige og nødvendige for å opprettholde et troverdig forsvar. Samtidig er det en klar

dreining mot et større fokus mot nordområdene i den generelle sikkerhetspolitiske debatt, dette fordrer at Forsvaret har en vesentlig tilstedeværelse i Nord-Norge inklusiv Finnmark. Hæren har i så måte en viktig oppgave og må derfor sikres ressurser nok til å ha den nødvendige struktur i nordområdene. Disse medlemmer ønsker i denne forbindelse å øke post 1 med 472 300 000 kroner.

Kap. 1732-4732 Sjøforsvaret

Disse medlemmer ser det som naturlig å øke overføringene til den spisse delen av Forsvaret, ut fra dagens sikkerhetspolitiske situasjon. Sjøforsvaret er i den situasjon at det er til stadighet aktuelt å nytte fartøy i forbindelse med internasjonale operasjoner. Videre er disse medlemmer svært opptatt av at Marinens tilstedeværelse i nordområdene må styrkes betraktelig. Spesielt må man se Forsvarets nærvær og fokus i sammenheng med dagens og morgendagens politiske og militære utfordringer. Dette medfører store krav til dyktighet, fleksibilitet og materiell. Videre er Forsvaret i ferd med å innføre nye fregatter, og dette medfører da en kraftig økning i behovet for driftsmidler. Forbedelsene til innfasing av nye MTB-er vil øge belastningen på budsjettet. Det er derfor nødvendig å styrke driftsbudsjettet, slik at disse oppdrag kan løses på en hensiktsmessig og forsvarlig måte. Disse medlemmer viser også til de utfordringer Sjøforsvaret har i forbindelse med utdanning av mannskaper til en stadig voksende flåte, og disse medlemmer ønsker i denne forbindelse å øke driftsbudsjettet med 379 700 000 kroner.

Kap. 1733-4733 Luftforsvaret

Disse medlemmer ser det som naturlig å øke overføringene til den spisse delen av Forsvaret, ut fra dagens sikkerhetspolitiske situasjon. Luftforsvaret er i den situasjon at det i dag benyttes - og at det i fremtiden vil være aktuelt å benytte - deres fly og mannskaper i forbindelse med internasjonale operasjoner. Videre er disse medlemmer opptatt av å styrke den maritime overvåkingen i nordområdene. Dette medfører store krav til dyktighet, fleksibilitet og materiell. Det er derfor nødvendig å styrke driftsbudsjettet, slik at nødvendig trening, operasjoner og materiellanskaffelse kan gjennomføres. Disse medlemmer ønsker derfor å styrke Luftforsvarets kapasitet og utdanningsnivå gjennom å tilføre driftsbudsjettet ytterligere 160 000 000 kroner.

Kap. 1734-4734 Heimevernet

Disse medlemmer ser det som en nødvendighet å øke denne posten for å ivareta de behov Heimevernet har for å gjennomføre nødvendig og tidsmessig trening og utdanning. Materiellmessig står Heimevernet overfor store utfordringer, dette må det tas høyde for i budsjetttrammen. Disse medlemmer mener at med en betydelig omorganisering er Heimevernet i likhet med øvrige våpengrener avhengig av forutsigbarhet i budsjettene og tilpasning av budsjettene etter aktivitets-

nivå. Disse medlemmer mener det er viktig å ta hensyn til den senere tids utvikling og bruk av heimevern soldater og befal i fredstid, i sammenheng med terrorberedskap o.l. Disse medlemmer ønsker i denne forbindelse å styrke driftsbudsjettet med 50 000 000 kroner.

Kap. 1760-4760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg

Disse medlemmer ser dagens økonomiske situasjon i Forsvaret som kritisk. Spesielt med tanke på store materiellanskaffelser er situasjonen vanskelig. For å lette dette presset ønsker disse medlemmer å fordele innkjøpet av nye kampfly til 2 blokker. Dette selvsagt uavhengig av valg av type kampfly. Disse medlemmer ser både økonomiske og teknologiske fordeler ved å foreta en anskaffelse på denne måten. Teknologisk vil Forsvaret på denne måten kunne vurdere nye typer kampfly eller andre typer luftromsstridsmidler, som blir utviklet frem mot anskaffelse av blokk 2 av kampfly, på et senere tidspunkt. Disse medlemmer ser klare fordeler ved å anskaffe et mindre antall kampfly så snart som mulig, slik at overlapping mellom den eksisterende og kommende flytypen kan gå så smertefritt som mulig.

Disse medlemmer ser nødvendigheten av å styrke posten større utstyrsanskaffelser for å følge opp de vedtatte organisasjonsendringer. Videre er det nødvendig å øke ymseposten for å gi Eurofighter-prosjektet de samme økonomiske kriterier som JSF-prosjektet. Disse medlemmer ønsker derfor å styrke kapitlet med 380 000 000 kroner.

Kap. 1790-4790 Kystvakten

Disse medlemmer ser det som et klart behov å få en bedre tilstedeværelse av Kystvakten i våre nordområder og ellers langs vår langstrakte kyst. De senere år har det vært en negativ utvikling i tilstedeværelse og antall seilingsdøgn. Disse medlemmer mener det nå må bevilges mer penger til drift, slik at tilstedeværelse i større grad kan sikres i våre havområder. Disse medlemmer ønsker i denne forbindelse å styrke driftsbudsjettet med 110 000 000 kroner.

Kap. 1792-4792 Norske styrker i utlandet

Disse medlemmer er enige i at deltakelse i fler nasjonale militære operasjoner er et sentralt element i vår forsvars- og sikkerhetspolitikk, og tjener flere sentrale målsettinger. Disse medlemmer ser det derfor som viktig at finansieringen av oppdrag er avklart før oppdragene blir iverksatt, slik at dette ikke får økonomiske konsekvenser for moderavdelingene til de aktuelle styrker. Disse medlemmer ser derfor nødvendigheten av å styrke driftsbudsjettet med 30 000 000 kroner, slik at de reelle kostnader knyttet til utenlandsoppdrag blir finansiert gjennom et dedikert kapittel.

Disse medlemmers alternative budsjettforslag er gitt i påfølgende tabell:

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	FrP
Utgifter rammeområde 8				
1700		Forsvarsdepartementet	328 978 000	307 978 000
				(-21 000 000)
	1	Driftsutgifter	321 278 000	300 278 000
				(-21 000 000)
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet	592 552 000	600 552 000
				(+8 000 000)
	71	Overføringer til andre	54 949 000	62 949 000
				(+8 000 000)
1720		Felles ledelse og kommandoapparat	2 293 386 000	2 263 386 000
				(-30 000 000)
	1	Driftsutgifter	2 117 386 000	2 087 386 000
				(-30 000 000)
1723		Nasjonal sikkerhetsmyndighet	101 743 000	111 743 000
				(+10 000 000)
	1	Driftsutgifter	101 743 000	111 743 000
				(+10 000 000)
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	2 060 291 000	2 045 291 000
				(-15 000 000)
	1	Driftsutgifter	2 060 291 000	2 045 291 000
				(-15 000 000)
1731		Hæren	3 784 037 000	4 256 337 000
				(+472 300 000)
	1	Driftsutgifter	3 784 037 000	4 256 337 000
				(+472 300 000)
1732		Sjøforsvaret	2 693 410 000	3 073 110 000
				(+379 700 000)
	1	Driftsutgifter	2 693 410 000	3 073 110 000
				(+379 700 000)
1733		Luftforsvaret	3 392 486 000	3 552 486 000
				(+160 000 000)
	1	Driftsutgifter	3 392 486 000	3 552 486 000
				(+160 000 000)
1734		Heimevernet	1 064 891 000	1 114 891 000
				(+50 000 000)
	1	Driftsutgifter	1 064 891 000	1 114 891 000
				(+50 000 000)
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	9 132 225 000	9 512 225 000
				(+380 000 000)
	45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold	7 827 348 000	8 207 348 000
				(+380 000 000)
1790		Kystvakten	816 689 000	926 689 000
				(+110 000 000)
	1	Driftsutgifter	816 689 000	926 689 000
				(+110 000 000)
1792		Norske styrker i utlandet	749 580 000	779 580 000
				(+30 000 000)
	1	Driftsutgifter	709 580 000	739 580 000
				(+30 000 000)
Sum utgifter rammeområde 8			31 493 708 000	33 027 708 000
				(+1 534 000 000)
Inntekter rammeområde 8				
Sum inntekter rammeområde 8			1 116 202 000	1 116 202 000
				(0)
Sum netto rammeområde 8			30 377 506 000	31 911 506 000
				(+1 534 000 000)

Komiteens medlem fra Høyre viser til at Regjeringens budsjettforslag legger opp til et forsvarsbudsjett med en utgiftsramme på 31 mrd. kroner, hvilket innebærer et reelt kutt på 366 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2006. Regjeringen legger dermed opp til et forsvarsbudsjett for 2007 som ligger over 800 mill. kroner under det gjennomsnittlige årlige budsjettnivået som er nødvendig for å nå totalrammen på 118 mill. kroner som Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre var enige om i forsvarsforliket for perioden 2005-2008. Dette medlem erkjenner at forsvarsbudsjettet de to første årene av perioden lå marginalt under årsgjennomsnittet for totalrammen for perioden. Dette medlem viser videre til at Stortinget i Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), har forutsatt at Forsvaret i perioden 2005-2008 skal frigjøre minst 2 mrd. kroner fra logistikk- og støttevirksomhet til øvrige deler av forsvarssektoren. Av St.prp. nr. 1 (2006-2007) går det frem at Regjeringen ikke makter å følge opp dette i 2007:

"Prognosen for forsinkelser i de planlagte gevinstrealiseringene anslås til om lag 0,6 mrd. kroner årlig ved utgangen av 2007."

Hvis Regjeringen ikke evner å gjennomføre Stortingets forutsetninger for omleggingen av Forsvaret, og hvis ikke den nedadgående budsjettspirale snues, vil det innebære at den økonomiske ubalansen vokser faretruende. Regjeringens forslag til kutt i forsvarsbudsjettet skaper ikke dramatik på kort sikt, men dette medlem frykter at resultatet vil være at moderniseringen av Forsvaret forsinkes, og at det på lengre sikt vil gå ut over Forsvarets stridsevne. Hvis Regjeringens budsjettforslag blir vedtatt, og hvis ikke bevilgningene til Forsvaret øker betydelig i 2008 og senere år, vil det slik dette medlem ser det vanskelig gjøre en realisering av målsettingene i forsvarsforliket for langtidsperioden 2005-2008, med følgende negative konsekvenser for Forsvarets operative evne og med det landets forsvarsevne.

Dette medlem ser det som avgjørende at en stopper den nedadgående spiralen og vil derfor vise til at Høyres alternative statsbudsjett som er presentert i Budsjett-innst. S. I (2006-2007) der det foreslås et forsvarsbudsjett med en utgiftsramme på 31,4 mrd. kroner, hvilket innebærer en reell økning på 9 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2006 og en økning på 375 mill. kroner sammenlignet med Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2006-2007). For å sikre tilstrekkelig tempo i moderniseringen vil dette medlem prioritere å øke investeringsrammen for nyanskaffelser av materiell, nybygg og nyanlegg.

3. OMTALE AV SÆRLIGE TEMA

I St.prp. nr. 1 (2006-2007), del III redegjøres det for 14 informasjonssaker og 2 særlige tema.

3.1 Informasjonssaker

3.1.1 *Reforhandling av avtaleverket mellom Forsvaret og Avinor AS vedrørende lufthavner*

Forsvarsdepartementet og Samferdselsdepartementet er enige om at samarbeidsavtalen mellom Forsvaret

og Avinor AS om fordeling av ansvar og utgifter ved 14 av statens flyplasser skal reforhandles. Gjeldende avtale omfatter også lufttrafikkjenester som Avinor AS leverer til Forsvaret.

Samarbeidsavtalen mellom Forsvaret og Avinor AS ble revidert i juli 2004. Den reviderte avtalen bygget på en overordnet rammeavtale mellom Samferdselsdepartementet og Forsvarsdepartementet fra 1999, om fordeling av ansvar og utgifter ved statens lufthavner.

Forsvaret har iht. samarbeidsavtalen hovedansvar for investering, drift og vedlikehold på lufthavnene Bodø, Andøya, Bardufoss, Ørland og Rygge. Forsvaret var opprinnelig største bruker flere steder, og den som var nærmest til å drifte disse lufthavnene. Imidlertid har sivil luftfart vært i betydelig vekst gjennom hele etterkrigstiden, samtidig som antall militære fly og militær flytrafikk er redusert. Alt tyder på at denne utviklingen vil fortsette. Med unntak av Ørland og Rygge, har alle lufthavnene en sivil del med større eller mindre arealer og bygg eid av Avinor AS. På Rygge har Forsvarsdepartementet egne avtaler med Rygge sivile lufthavn AS (RSL), mens Avinor AS har tårntjenesten. Avinor AS har i dag tilsvarende avtalefestet investerings-, drifts- og vedlikeholdsansvar på Kjevik, Sola, Flesland, Værnes, Evenes, Tromsø, Banak og Kirkenes. Oslo lufthavn, Gardermoen (OSL) er på mange måter i en særstilling med militær flystasjon tilknyttet OSLs banesystem. Flere av flyplassene som Avinor AS har investerings-, drifts- og vedlikeholdsansvar for, ble opprinnelig anlagt som militære flyplasser, og Forsvarsdepartementet har beholdt eierskapet til grunnarealene, selv om øvrig ansvar er overført tidligere Luftfartsverket. Dette gjelder spesielt Værnes og Flesland, mens Sola og Gardermoen er eksempler på en motsatt utvikling.

Forsvarets strategiske og operative målsettinger, behov og krav har endret seg siden den overordnede rammeavtalen ble inngått i 1999. Oppdrag og operasjonsmønster har, i tråd med politiske mål, dreid fra et statisk mobiliseringsbasert forsvar, til et dynamisk innsats- og kapasitetsbasert forsvar, konsentrert til færre garnisoner og baser. Moderniseringen omfatter også Forsvarets drifts- og støttestrukturer, herunder flybasestrukturen. De siste årene er dessuten forskriftsverket, som blant annet omfatter operatøransvaret for sivil ervervmessig flytrafikk, endret/skjerpet på en rekke punkter. Forskriftsverket påvirkes også av forordninger fra EU. Luftforsvaret må, der det har ansvar som flyplassoperatør for sivil luftfart, i økende grad forholde seg til rene sivile krav, relatert til blant annet lufthavnssikkerhet, sikkerhetsstyring og kvalitetssikrings-systemer.

3.1.2 *Vedrørende tidligere vedtak om Luftforsvarets hovedverksted på Kjeller og 335-skvadronen på Gardermoen*

Ved behandlingen av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), vedtok Stortinget bl.a. at de deler av Forsvarets logistikkorganisasjon/Avdeling for tungt vedlikeholds virksomhet, samt annen forsvarsvirksomhet, som er avhengig av flystripa på Kjeller, skulle flyttes til Gardermoen. Overflødige

områder skulle avhendes i tråd med retningslinjer for avhending. Stortinget besluttet videre at 335-skvadronens virksomhet på Gardermoen flystasjon skulle legges ned, og at skvadronen gjenopprettes ved Rygge flystasjon. I St.meld. nr. 10 (2005-2006) informerte Regjeringen om at flyttingen av Luftforsvarets hovedverksted fra Kjeller til Gardermoen ikke anses å la seg gjennomføre, primært av hensyn til punktligheten i sivil luftfart, men også fordi Forsvarets testflyvingsaktivitet ikke er forenlig med trafikksituasjonen ved Oslo lufthavn.

Stortingsvedtaket knyttet til Base Gardermoen, Base Rygge og Luftforsvarets hovedverksted på Kjeller har, som informert om i St.prp. nr. 1 (2005-2006), vært sett i en helhetlig sammenheng. Flyttingen av 335-skvadronen skulle, som en del av denne helheten, bl.a. frigjøre eiendom, bygg og anlegg på Gardermoen som kunne utnyttes av Luftforsvarets hovedverksted. Forventede gevinster ved salg av EBA knyttet til flystripen på Kjeller uteblir når flyttingen av Luftforsvarets hovedverksted ikke kan realiseres. Gevinstene skulle bl.a. finansiere flyttingen av 335-skvadronen.

Ved behandlingen av Innst. S. nr. 176 (2005-2006), jf. St.meld. nr. 10 (2005-2006), la komiteen til grunn at Stortingets beslutning vedrørende 335-skvadronen skal gjennomføres i tråd med det opprinnelige vedtaket. Forsvarsdepartementet har iverksatt nye kostnadsberegninger fordi en isolert flytting av 335-skvadronen til Rygge vil representere en betydelig merkostnad. I tillegg er det behov for å se flyttingen av 335-skvadronen til Rygge som en del av de helhetlige overveielserne til knyttet Forsvarets fremtidige virksomhet. Regjeringen planlegger å komme tilbake til Stortinget med saken i tilknytning til fremleggelsen av langtidsdokument for Forsvaret i perioden 2009-2012.

3.1.3 Omgjøring av Forsvarets logistikkorganisasjon/Avdeling for tungt vedlikehold (FLO/TV) til aksjeselskap

I forbindelse med den videre omstilling av FLO tok regjeringen Bondevik II ved fremleggelsen av St.prp. nr. 42 (2003-2004) sikte på at FLO/TV snarest mulig og senest innen utgangen av perioden skulle omdannes til et statlig/privat eid aksjeselskap og skilt ut fra Forsvarets organisasjon. Stortinget sluttet seg ved behandlingen av Innst. S. nr. 234 (2003-2004) til proposisjonens anbefalinger knyttet til virksomheten i FLO/TV. Videre besluttet Stortinget ved behandlingen av Innst. S. nr. 137 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:37 (2004-2005), at de seks verkstedene i FLO/TV skulle opprettholdes og gis nødvendige oppdrag for å sikre driften ved verkstedene inntil endelig avklaring om organisasjonsform er behandlet i Stortinget.

I St.prp. nr. 1 (2005-2006) og senere i revidert nasjonalbudsjett 2006, ble Stortinget orientert om at Regjeringen hadde igangsatt et kvalitetssikringsarbeid av tidligere utredninger om omdanning av FLO/TV til statsaksjeselskap. Som en del av dette ble det bl.a. gjennomført en totaløkonomisk analyse som konkluderte med at en slik omdanning ikke ville være lønnsom for Forsvaret. Regjeringen anser at det totalt sett

verken ville være hensiktsmessig eller lønnsomt å skille ut deler av dagens FLO/TV og etablere virksomheten som et statsaksjeselskap utenfor Forsvarets militære organisasjon. Derfor anbefaler Regjeringen at FLO/TV forblir en del av FLO. Forsvarssjefen slutter seg til dette. Regjeringen har derfor avsluttet arbeidet med omdanning av FLO/TV til aksjeselskap. FLO/TV vil ikke endre organisasjonsform, men fortsatt være en organisatorisk del av FLO og videreutvikles som en del av denne. Det vises i denne sammenheng til omtale i del II Budsjettforslag, kapittel 1740.

For å realisere Soria Moria-erklæringen mener Regjeringen at det er mulig og hensiktsmessig å effektivisere internt i Forsvarets militære organisasjon, vil dette prioriteres fremfor å sette deler av Forsvarets virksomhet ut til eksterne aktører, jf. St.meld. nr. 10 (2005-2006) og Innst. S. nr. 176 (2005-2006).

3.1.4 LOS-programmet i Forsvaret

LOS-programmet er Forsvarets satsning på nytt felles styringssystem for økonomi, personell og logistikk, og er således et viktig omstillingsverktøy for å nå målene for moderniseringen av Forsvaret iht. Stortingets vedtak. Programmet skal bidra til at Forsvarets militære organisasjon får felles prosesser på tvers av alle forsvarsgrener og avdelinger. Innføring av et felles eksternt regnskapssystem ble realisert gjennom leveranseprosjekt 1 i program Golf. Det vises i denne sammenheng til Innst. S. nr. 175 (2005-2006), jf. St.meld. 10 (2005-2006) samt Innst. S. nr. 224 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 57 (2005-2006).

Det gjenstår to større prosjekter for å få realisert felles løsninger innenfor logistikkområdet. Det første er Økonomiprojektet som bl.a. skal gi Forsvaret et internregnskapssystem. I tillegg vil det gi et materiellregnskap og et felles system for innkjøp. Ved å kombinere innkjøpsfunksjonen med materiellregnskap og internregnskapet vil Forsvaret få på plass et elektronisk basert forpliktelsesregnskap som bidrar til bedre kontroll med Forsvarets driftsbudsjett.

Det neste prosjektet vil ha som ambisjon å gi Forsvarets militære organisasjon en fullstendig logistikkoppløsning, med bl.a. funksjonalitet for understøttelse av vedlikehold og anskaffelse i prosjekt. Forsvarsdepartementet vil komme tilbake til Stortinget vedrørende dette prosjektet.

Økonomiprojektet har som ambisjon å gi Forsvarets militære organisasjon en komplett elektronisk basert løsning for virksomhetsstyring, herunder full understøttelse for forsyningstjeneste, inklusive horisontal samhandel, lagerhold og materiellregnskap. Økonomiprojektet vil gi Forsvarets militære organisasjon elektronisk understøttelse av et fullstendig intern- og eksternt regnskapssystem i henhold til økonomiregverket i staten. Etter at Økonomiprojektet er gjennomført, skal Forsvaret ha etablert et fullstendig elektronisk basert internregnskap, inklusive forpliktelsesregnskap, for konsolidering, budsjettering og økonomioppfølging, som legger grunnlaget for en mer effektiv vertikal styring og horisontal samhandel.

Forsvarssjefen har i løpet av våren 2006 foretatt en evaluering av forhold rundt gjennomføringen av LOS-programmet, en såkalt helsesjekk. I tillegg har Økonomiprojektet vært gjenstand for ekstern kvalitetssikring, ved Dovre International AS. Denne eksterne kvalitetssikringen ble utført i to faser, først en analyse av organisatoriske og gjennomføringsmessige forutsetninger for økonomiprojektet, og deretter en mer tradisjonell kvalitetssikring av prosjektets kostnader, gevinster, ytelse og risikoer. Innføring av et felles forvaltningssystem er en forutsetning for at den omstilte organisasjonen skal kunne virke fullt ut i henhold til forutsetningene. Dessuten er Økonomiprojektet en forutsetning for at økonomireglementets krav til internregnskap skal kunne oppfylles mest mulig effektivt. Både helsesjekken og Dovre peker samtidig på at det er høy risiko forbundet med å gjennomføre et slikt gjennomgripende prosjekt i en stor organisasjon, som i tillegg har vært under vedvarende omstrukturering og omstilling. Like fullt anbefaler både forsvarssjefen og Dovre at Økonomiprojektet startes opp så snart som mulig, etter at risikoreducerende tiltak er iverksatt. Den nye løsningen for virksomhetsstyring som Økonomiprojektet skal realisere, planlegges benyttet fullt ut i Forsvarets militære organisasjon fra og med regnskapsåret 2008.

Det er allerede iverksatt en rekke tiltak for å redusere risikoen i prosjektet, og flere tiltak er planlagt iverksatt i nær fremtid. Disse tiltakene vil i hovedsak rette seg inn mot:

- ledelsesforankring og beslutningslojalitet;
- å sikre nødvendig kompetent bemanning i programmet og prosjektet;
- en organisering som klarere skiller ansvaret til hhv. Forsvaret og leverandøren;
- ansvarsavklaring mellom programmet og Forsvarets militære organisasjon for øvrig;
- sterkere forankring av prosjektet i Forsvarets militære organisasjon;
- skape engasjement og forventninger i Forsvarets militære organisasjon til det nye systemet;
- økt fokus på gevinstrealisering.

Enkelte av kontraktene som tidligere program Golf hadde inngått, ble oversendt granskingsutvalget for IKT-kontrakter i Forsvaret. Granskingsutvalget har ikke funnet kritikkverdige forhold knyttet til disse, og Forsvaret har til hensikt å gå videre med Team IBM som hovedleverandør i Økonomiprojektet.

Prosjektet har som omtalt vært gjenstand for ekstern kvalitetssikring. Økonomiprojektet vil bli gjennomført innenfor en kostnadsramme på inntil 475 mill. kroner på post 45 (investering) og 188 mill. kroner på post 1 (gjennomføringskostnader). Forsvaret har innledet kontraktsforhandlinger med leverandøren. Det er forventet at dette vil medføre en reduksjon i usikkerheten og derigjennom kostnadsrammen for prosjektet. Forsvarsdepartementet vil ta endelig stilling til oppstart av Økonomiprojektet etter at kontraktsforhandlingene er sluttført, og viktige risikoreducerende tiltak er iverksatt. Økonomiprojektet planlegges avsluttet i 2008.

3.1.5 Om oppfølging av Granskingsutvalget for IKT-kontrakter

Granskingsutvalget for IKT-kontrakter i Forsvaret ble oppnevnt av Kongen i statsråd 6. januar 2006. Bakgrunnen for oppnevningen var at Forsvarsdepartementet gjennom interne undersøkelser hadde avdekket brudd på anskaffelsesregelverket, interne rutiner og etiske retningslinjer. Regelbruddene var av en slik art og av et slikt omfang at det var økt risiko for korrupsjon eller andre straffbare handlinger.

I mandatet ble granskingsutvalget bedt om å søke å avdekke om det kunne foreligge korrupsjon eller andre straffbare handlinger i tilknytning til Forsvarets IKT-kontrakter i perioden 1995 til 2005, herunder Forsvarets FISBasis-avtale med Siemens Business Services AS (SBS). Utvalget ble også bedt om å undersøke omfanget av disse eventuelle straffbare handlingene, gi en erstatnings- og arbeidsrettslig vurdering av identifiserte normavvik, og om mulig tallfeste den eventuelle økonomiske skade Forsvaret er blitt påført.

Granskingsutvalget fant at SBS ikke har oppfylt plikten til å ivareta Forsvarets beste slik denne plikten følger av FISBasis-avtalens lojalitetsklausul og alminnelige kontraktsrettslige lojalitetskrav. Sentralt i denne forbindelse er at SBS har overfakturert Forsvaret med 36,8 mill. kroner eksklusiv merverdiavgift (mva.) i perioden 1. oktober 2000 til 31. mars 2004. Faktureringen til Forsvaret i tidsrommet etter 1. april 2004 ble av kapasitetsmessige grunner ikke analysert. Granskingsutvalget antar at SBS' bruk av fakturapriser uten dekning i kontrakten kan utgjøre et brudd på straffelovens bedrageribestemmelser. Forsvarets etterlevelse av reglementet og bestemmelsene om økonomistyring i staten ble av granskingsutvalget funnet å ikke være tilfredsstillende.

Undersøkelser foretatt av granskingsutvalget viste også en utstrakt bruk av kundepleie overfor forsvarsansatte og innleide konsulenter. Granskingsutvalget antok at forsvarspersonell kan ha mottatt fordeler som gaver og reiser fra tilknyttede leverandører i strid med gaveforbudet i tjenestemannslovens § 20 og Forsvarets eget anskaffelsesreglement. Enkelte fordelsoverføringer er etter granskingsutvalgets oppfatning av en slik art at de kan utgjøre brudd på straffelovens korrupsjonsbestemmelser.

Granskningen har i tillegg avdekket flere tilfeller av at personell som handler på vegne av Forsvaret, har hatt uheldige dobbeltroller.

Granskingsutvalget konkluderer med at de forhold av uheldig karakter som ble påvist, ikke i nevneverdig grad knytter seg til mangler ved regelverket, men snarere knytter seg til etterlevelsen av det. Etter det granskingsutvalget erfarer, er det mulig å nå resultatmålene i virksomheten uten å handle i strid med regelverket.

I etterkant av fremleggelsen av granskingsutvalgets rapport 16. juni 2006, ble rapporten oversendt Økokrim slik at de kunne vurdere mulige strafferettslige forhold. Økokrim har siden besluttet å iverksette etterforskning av sakskomplekset. Forsvarsdepartementet har også tatt initiativ til å få gjennomført ytterligere undersøkelser av FISBasis-kontrakten med SBS, her-

under undersøkelser av den perioden granskingsutvalget av kapasitetsmessige årsaker ikke rakk å granske, dvs. perioden fra 31. mars 2004 til 31. desember 2006. Andre forhold vil også bli gransket videre. I tillegg har Forsvarsdepartementet selv utarbeidet en tiltaksplan etter de anbefalingene granskingsutvalget la frem.

3.1.6 Vinterinnkalling

Høsten 2005 mottok Forsvarsdepartementet, Forsvarets militære organisasjon og Vernepliktsverket en rekke henvendelser fra studenter på grunn av innkalling til førstegangstjeneste i januar 2006. Situasjonen ble ekstraordinær ved at Hæren la om sin innrykksyklus fra ett årlig hovedinnrykk (juli og august) til to årlige hovedinnrykk, sommer (juli og august) og vinter (januar). Situasjonen løste seg ved at alle som mottok innkallingskort sent på høsten og søkte om utsettelse på grunn av studier, fikk innvilget sin søknad. Vernepliktsverket vil søke å unngå slike problemer i fremtiden ved å legge mer vekt på aktiv dialog med de vernepliktige. Vernepliktsverket vil i størst mulig grad unngå å kalle inn til førstegangstjeneste vernepliktige som er i et studieløp. For de som ikke får avtjent verneplikten før de påbegynner studiene, skal utsettelse av førstegangstjenesten normalt gis inntil de får et naturlig opphold i studieløpet, f.eks. ved fullført bachelor-utdanning.

3.1.7 Årlige gratis besøksreiser

Ordningen med årlige gratis besøksreiser ("årlig gratis") ble i 2006 behovsprøvd med det formål å få på plass et mer målrettet regime for befall med familie. I henhold til Budsjett-innst. S. nr. 7 (2005-2006), jf. Tillegg nr. 1 til St.prp. nr. 1 (2005-2006), ble bevilgningen på kapittel 1740 Forsvarets logistikkorganisasjon, redusert med 41 mill. kroner. Reduksjonen skulle oppnås ved å gjennomgå og justere ordningen med besøksreiser. Forsvarsdepartementet besluttet at besøksreisene også for befall med familie skulle behovsprøves fra 1. april 2006. Det enkelte befall må nå dokumentere tilknytning til sitt reisemål. Befall som kan dokumentere slik tilknytning, tilkommer nå, som før, inntil fire enkeltreiser pr. kalenderår.

Departementet tar sikte på å videreføre ordningen i 2007 på samme nivå som i 2006, basert på et tilpasset målrettet regime, etter ytterligere dialog med personalorganisasjonene.

3.1.8 Gradsstrukturen i Forsvaret

En utvalgssinnstilling om "Gradsstrukturen i Forsvaret" ble avgitt 28. februar 2006. Innstillingen viser at det i perioden 1994-2005 har vært en økning i andel majors- og oberstløytnantstillinger (eller tilsvarende) på henholdsvis 72 pst. og 74 pst. Denne økningen har skjedd i samme periode som Forsvaret er redusert med flere tusen militære stillinger og en rekke avdelinger er nedlagt. En slik ubalanse i gradsstrukturen kan være med på å forsterke andre skjevheter i befalskorpset, herunder mangel på erfarent befall på de lavere nivåene og skjevheter i aldersstrukturen. Med bakgrunn i inn-

stillingen har Forsvarets militære organisasjon fått i oppdrag å iverksette tiltak for gradvis å redusere nivået i gradsstrukturen. Blant tiltakene er nye rammer for antall stillinger på hvert gradsnivå, herunder spesielt antall stillinger på majors- og oberstløytnantsnivå (eller tilsvarende) som skal reduseres i stabs- og støttestrukturen. Ved å redusere gradsnivået i stabs- og støttestrukturen vil man også oppnå at flere offiserer kan ha avbrekk fra operativ virksomhet uten å miste muligheten til å komme tilbake til denne virksomheten på grunn av gradsopprykk.

3.1.9 Næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser

Forsvarsdepartementet har med utgangspunkt i Soria Moria-erklæringen og den omstilling Forsvaret har gjennomgått de siste årene, igangsatt et arbeid med å gjennomgå og videreutvikle strategien for de næringspolitiske aspekter ved Forsvarets anskaffelser. Det er Regjeringens syn at Forsvarets anskaffelser, ved siden av å bidra til å dekke Forsvarets kapasitetsbehov, også bør ses i en videre næringspolitisk sammenheng hvor ikke minst satsning på forsvarsindustri i Norge står sentralt. Det arbeidet som er igangsatt, omfatter sentrale spørsmål som teknologiske kompetanseområder for Forsvaret, tidlig dialog mellom næringsliv og forsvar i forbindelse med anskaffelser, internasjonalt materiellsamarbeid og gjenkjøp i forbindelse med større anskaffelser. Arbeidet vil bli gjort i samarbeid med Forsvaret, industriens representanter og andre myndigheter. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om arbeidet på egnet måte i 2007.

3.1.10 Norges samarbeid med European Defence Agency (EDA)

European Defence Agency (EDA) er et mellomstatlig EU-byrå for samarbeid om utvikling av militære kapasiteter gjennom forskning og utvikling, materiellanskaffelser og samordning av forsvarsindustrielle og -markedsmessige forhold. Som tidligere medlem av de nå nedlagte Western European Armaments Group (WEAG) og Western European Armaments Organisation (WEAO), ble Norge invitert til å inngå en samarbeidsavtale med byrået, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 (2005-2006).

Som første tredjeland undertegnet forsvarsministeren i mars 2006, på Norges vegne, et samarbeidsarrangement med EDA (Administrative Arrangement). Gjennom det avtalte opplegget gis Forsvarsdepartementet, Forsvaret, norsk industri og forsvarsmiljøer mulighet til å delta i byråets konkrete prosjekter og programmer, men ikke i den delen av samarbeidet i EDA som regnes som politisk. Deltakelse fra tredjeland forutsetter dessuten aksept fra EDAs medlemstaters side (EUs 25 medlemmer unntatt Danmark). Avtalen etablerer et eget kontaktpunkt mellom Norge og EDA og en egen konsultasjonskomité som møtes minimum to ganger i året. Det åpnes også for å invitere norske representanter til EDAs styremøter på ad hoc-basis, dersom det er enighet blant EDAs medlemsstater om dette.

Det avtalte samarbeidsarrangementet ivaretar Norges behov for løpende dialog og gjensidig informasjonsutveksling, noe som er av stor betydning for vår mulighet til å vurdere og treffe rettidige beslutninger knyttet til spørsmålet om norsk deltakelse i byråets prosjekter og programmer. EDA lanserte sitt første fellesfinansierte teknologiske forskningsprogram sommeren 2006, med fokus på å utvikle nye teknologier for beskyttelse av militære styrker - både aktive og passive. Norge har formelt anmodet om å få delta i dette programmet, og det norske ønsket er blitt positivt motatt i EDAs ledelse. Deltakelsen må imidlertid godkjennes formelt av medlemsstatene. Et potensielt problem for Norges samarbeid med EDA er visse problemstillinger knyttet til det uavklarte forholdet mellom Kypros og Tyrkia og de begrensninger på tredjelands deltakelse i EDA, og derved også for Norge, som dette kan føre til. Som poengtert i 2.10 Utviklingen i EU og europeisk sikkerhets- og forsvarspolitik, gjenstår det derfor å se i hvor stor grad Norge i praksis vil få delta i EDAs prosjekter og programmer.

WEAG ble lagt ned 23. mai 2005. WEAO ble oppløst 31. august 2006 etter at de fleste av organisasjonens forsknings- og teknologiprojekter var overført til EDA, inkludert flere med norsk deltagelse. Det norske formannskapet for WEAO opphørte fra samme dato.

3.1.11 Ny etat med ansvar for investering og innkjøp

I henhold til føringer i Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004) om den videre moderniseringen av Forsvaret i perioden 2005-2008, utredes det en ny etat under Forsvarsdepartementet med et helhetlig ansvar for Forsvarets investerings- og innkjøpsvirksomhet. Grunnet pågående omorganiseringsprosesser i Forsvarets logistikkorganisasjon, anser Regjeringen at dette spørsmålet best kan håndteres i en helhetlig sammenheng. Regjeringen vil derfor legge frem en sak for Stortinget om dette spørsmålet i løpet av inneværende langtidsperiode 2005-2008.

3.1.12 Gjennomgang av erfaringer fra nedbemanning, samt privatisering og anbud i Forsvaret

For å realisere Soria Moria-erklæringen går Regjeringen inn for å gjennomgå erfaringene fra nedbemanning, privatisering og anbud samt horisontal samhandel i Forsvaret. I tillegg vises til Budsjett-innst. S. nr. 7 (2005-2006), hvor flertallet har merket seg at en slik gjennomgang skal gjøres. Forsvarsdepartementet har på denne bakgrunn startet opp et arbeid med å gjennomgå erfaringene når det gjelder nedbemanning samt privatisering og anbud. Nedbemanning som en del av omstillingen i Forsvaret har vært nødvendig for å oppnå de påkrevde driftsinnsparingene. Det er likevel nødvendig å se nøye på hvilke erfaringer organisasjonen har gjort seg i forhold til gjennomføringen av denne nedbemanningen. Når det gjelder privatisering og anbud, er hovedvekten lagt på å gjennomgå erfaringer fra ulike prosjekter som er gjennomført basert på

offentlig-privat partnerskap. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om arbeidet på egnet måte når gjennomgangen er avsluttet, herunder ved en redegjørelse for evt. oppfølgende tiltak, våren 2007. Når det gjelder erfaringer med horisontal samhandel og oppfølgende tiltak, vises til nedenstående om oppfølging av anmodningsvedtak nr. 469 av 14. juni 2005 hvor Stortinget ba Regjeringen foreta en total evaluering av systemet med horisontal samhandel i Forsvaret.

3.1.13 Evaluering av systemet med horisontal samhandel i Forsvaret

Forsvarsdepartementet har evaluert systemet med horisontal samhandel (HS) i Forsvaret. Prinsippet om HS videreføres som en del av Forsvarets styringssystem, men praktiseringen utvikles for å etablere bedre, enklere og mer hensiktsmessige styrings- og forvaltningsløsninger.

HS benyttes i forsvarssektoren for å øke aktørenes kostnadsbevissthet og derigjennom sikre mest mulig rasjonell drift. Ambisjonen er at brukerbetaling skal fremme kostnadsbevissthet og sikre samsvar mellom etterspørsel og betalingsvilje. HS har bidratt til at de ulike aktørene i Forsvaret har fått en betydelig forbedret forståelse av kostnadsbildet for virksomheten. Dette har vært særlig viktig for Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) og Forsvarsbygg (FB), og bidratt til reduserte kostnader, samt til å gjøre de nevnte organisasjonene til mer effektive leverandører. HS har imidlertid gitt enkelte dysfunksjonelle utslag. Forsvaret er i gang med å bygge opp den nødvendige kompetansen for å få full effekt av HS. Det vises også til gjennomgangen av HS i St.meld. nr. 10 (2005-2006), som bl.a. beskriver bakgrunnen for HS og hvordan samhandelen foregår i dag.

For å fjerne fordyrende ledd i prosessene og redusere manuelt arbeid, har Forsvarets militære organisasjon innført en elektronisk internfakturaløsning og nye budsjettverktøy for oppfølging av både inntekter og utgifter. På bakgrunn av denne løsningen er Forsvaret bedre i stand til å drive effektiv styring. Avstemming av inntekter og utgifter følges aktivt opp, og er et fokusområde i videreutviklingen av HS. Forsvaret vil videre introdusere et klarere styringsmessig skille mellom bevilgningsfinansierte og kundefinansierte områder, slik at man forenkler økonomistyringen generelt. Med dette vil det tilrettelegges for en mer effektiv dialog om horisontal samhandel.

TILTAK FOR FORBEDRING AV SAMHANDEL MELLOM FLO OG ØVRIGE DELER AV FORSVARETS MILITÆRE ORGANISASJON

Brukerbetaling av overordnede administrative kostnader som ikke har vært mulig å definere som målbare produkter, vil bli vurdert bevilgningsfinansierte over kapittel 1740, med dertil knyttede innsparingskrav. Gevinstkrav til FLO skal avstemmes i den årlige plan- og budsjettprosessen ved konkretisering av tiltak for å balansere budsjettet, og for å ansvarliggjøre den enkelte budsjetteier.

Transaksjonskostnadene skal reduseres ved å forbedre internfakturaløsningen og øke kunnskapen om denne. Det skal etableres fora og prosesser for å løse evt. tvister mellom kunder og FLO på en rask og enkel måte. Uønsket lagertæring skal reduseres ved å benytte brukers forbruk/uttak som grunnlag for fakturering. Dette uttaket skal danne grunnlag for FLOs reanskaffelse. Det skal utvikles en kompetanseplan slik at de som skal praktisere HS, er rustet for å utføre sine oppgaver på en tilfredsstillende måte. Det skal videre etableres et tverrfaglig råd for videreutvikling av HS.

Leveranseavtalene skal ha et flerårsperspektiv for nødvendig forutsigbarhet, og derav bedre tilpasning av produksjonskapasiteten. Leveranseavtalene skal inneholde rammebetingelser for de lavere organisasjonsnivåene vedrørende utnyttelse av vedlikeholdskapasiteten og uttak av forsyninger, samt for hvordan man finansierer kostnader knyttet til produksjonskapasiteter innenfor avtaleperioden. Prosessen med å utarbeide leveranseavtaler skal innarbeides i den årlige plan- og budsjettprosessen. Beredskap skal defineres slik at det avklares hvilke beredskapslagre man skal ha, samt hvordan og hvem som skal finansiere disse.

Systemutvikling for felles integrert forvaltningssystem (FIF) er en sentral rammebetingelse for HS, både for å forbedre presisjonen i økonomistyringen, men også for å redusere transaksjonskostnadene. Det er viktig å sikre stabil systemunderstøttelse inntil leveranse av et helhetlig FIF foreligger. Det skal derfor sikres at både eksisterende og fremtidige økonomi- og logistikksystemer understøtter HS.

TILTAK FOR FORBEDRING AV SAMHANDEL SOM GJELDER EIENDOM, BYGG OG ANLEGG (EBA)

Evalueringen av HS på EBA-området har avdekket at det foreligger et betydelig forbedringspotensial knyttet til hvordan samhandelen er blitt praktisert. Endrede forvaltningsrutiner og kompetanseheving innenfor forvaltning av HS er derfor iverksatt. I tillegg er det identifisert ytterligere forbedringstiltak for evt. implementering i 2007 og 2008.

For å innføre bedre insentiver for forbedring også på forvaltersiden, vil brukerne av EBA gis kontrollert og gradvis større valgfrihet med hensyn til EBA-leverandør. Dette vil kunne praktiseres i visse tilfeller for ny EBA, hvor alternative leverandører finnes lokalt. Forsvaret vil fortsatt eie nødvendig EBA-masse der dette er hensiktsmessig av operative eller andre hensyn.

Forsvarsdepartementet ønsker også å skape bedre drivkrefter for målrettet samspill mellom bruker og forvalter, samt å bedre forutsigbarheten for rammene for EBA-investeringer. Det planlegges derfor innført et avkastningskrav som innebærer at leien bedre reflekterer de reelle kapitalkostnadene, men som samtidig ikke endrer Forsvarets totale EBA-kostnader.

SAMHANDEL MELLOM FORSVARETS FORSKNINGS-INSTITUTT, NASJONAL SIKKERHETSMYNDIGHET OG ØVRIGE AKTØRER

For øvrige etater under Forsvarsdepartementet er intensjonen å utvikle HS gradvis og kontrollert, for å

synliggjøre kostnader for brukerne og etablere hensiktsmessige forvaltningsløsninger. Dette vil også sikre at tjenester forsvarssektoren gjør for andre departementer og etater, vil baseres på HS, slik Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), skisserer.

Som anført i St.prp. nr. 10 (2005-2006) er rutinene for beslutning av prosjekter ved Forsvarets forskningsinstitutt gjennomgått av Forsvarsdepartementet. Forsvarsdepartementet har funnet at rutinene fungerer hensiktsmessig.

Med bakgrunn i et forslag til policy og rutiner for brukerbetaling av Nasjonal sikkerhetsmyndighets tjenester, er det i 2006 iverksatt brukerbetaling for sikkerhetsgodkjenning av informasjonssystemer og sikkerhetsetiketter til norsk kryptoindustri. Nasjonal sikkerhetsmyndighet er gitt i oppdrag å etablere brukerbetaling for godkjenning av kommersielle kryptoprodukter i 2006. Ytterligere brukerbetaling for lovpålagte oppgaver for Nasjonal sikkerhetsmyndighet vil kreve lov- og forskriftsendringer. Lov- og forskriftsarbeidet vil bli igangsatt i 2006.

3.1.14 Om oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak fra Stortinget

Det er ikke fattet anmodningsvedtak for Forsvarsdepartementet i stortingssesjonen (2005-2006). Det er ikke fattet utredningsvedtak i stortingssesjonen (2005-2006).

3.2 Sektorovergrepene miljøvernpolitikk

Miljøledelse skal videreutvikles i forsvarssektoren i 2007 og bidra til at miljøhensyn integreres i alle plan- og beslutningsprosesser. Årlig miljørevisjon gjennomføres. Forsvaret skal kontinuerlig forbedre sin miljøprestasjon, bl.a. ved å gjennomføre holdningsskapende tiltak for å øke forståelsen for sammenhengen mellom forbruks- og miljøspørsmål, og gjøre det enklere å være miljøvennlig i den daglige tjenesten.

Miljø- og kulturminnevern skal reflekteres i organisasjon, kompetanse og holdninger ved planlegging og gjennomføring av militær aktivitet og operasjoner, i Norge så vel som i utlandet.

Forsvaret skal ha oversikt og kontroll med virksomheten, herunder innsatsfaktorer og produkter, som kan skade miljøet på kort eller lengre sikt. Forsvaret skal ha miljøinformasjon som er relevant i forhold til eget ansvarsområde og funksjoner, og gjøre denne allment tilgjengelig. Årlig miljøredegjørelse skal utarbeides.

Forsvarets miljøhandlingsplan legges til grunn for miljøvernarbeidet. Status for handlingsplanens arbeidsmål skal etableres innen utgangen av 2007.

Forsvaret skal forbedre sektorens kompetanse og resultater for å sikre ressurs- og miljøbevisste anskaffelser. Miljøhensyn skal inngå som en viktig planleggingsfaktor ved alle anskaffelser til Forsvaret. Det skal være synlig at Forsvaret, så langt som mulig, velger miljøvennlige varer og varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder. Forsvaret vil i 2007 søke å utvide tilbudet av økologiske varer i sine kantiner.

Forsvaret skal øke graden av kildesortering, redusere mengden avfall til sluttbehandling og iverksette avfallsforebyggende tiltak.

Forsvaret vil etablere et treårig program for energiøkonomisering (ENØK), jf. omtale i 3.7 Eiendomsforvaltning og avhending. Hensikten er å sikre en økt vektlegging av ENØK-tiltak i Forsvaret og at det skjer innenfor et helhetlig ramme. Innledende kartlegging viser et stort potensial. Det inngår både mindre, driftspregede tiltak som finansieres av brukerne på deres driftskapitler, og investeringstiltak på kapittel 1710 post 47.

Forsvaret har vurdert bruk av bioenergi i Rena leir, både i form av kjøp av ferdig varme og bygging av eget bioenergianlegg. Vurderingen har vist at bruk av bioenergi både er miljøvennlig og økonomisk lønnsomt for Forsvaret. Forsvarsdepartementet har på denne bakgrunn besluttet å videreføre alternativet med en løsning hvor Forsvaret kjøper ferdig varme basert på bioenergi fra sivile leverandører. Det vises til omtalen av biorensanlegg på Rena under del II, kapittel 1710.

Forsvaret skal begrense utslipp av ikke-nedbrytbare miljøgifter og arbeide målrettet for å redusere bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier i takt med nasjonale målsettinger. Reduksjonen må målsettes, og det skal rapporteres hvilke farlige kjemikalier som benyttes og bruk av slike som utfases.

Forsvarets virksomhet skal begrense utslipp av klimagasser og begrense luftforurensningen.

Forsvaret skal begrense bruk av ikke-fornybare ressurser og unngå overforbruk av fornybare ressurser. Det skal i 2007 utvikles mål for ressursforbruk og utslipp.

3.3 Oppfølging av § 1a i likestillingsloven

Vernepliktsloven er nå endret slik at Forsvaret kan innhente nødvendige opplysninger om kvinner fra Folkeregisteret og Rikstrygdeverket. Dette for å muliggjøre utsendelse av invitasjon til kvinner om å delta på sesjon. Høsten 2006 vil kvinner født i 1989 motta innkalling til frivillig sesjon. Klassifiseringen vil starte i mars 2007, og de første vil møte til avtjening av førstegangstjeneste høsten 2007. Kravene for å kunne gjennomføre førstegangstjeneste er de samme for kvinner og menn. Det er god grunn til å forvente at dette tilbudet vil gi en betydelig styrket rekruttering av kvinner til Forsvaret, fordi førstegangstjenesten er Forsvarets desidert viktigste rekrutteringsinstrument.

Forsvarsdepartementet vil i løpet av 2006 gå gjennom gjeldende regelverk for utskrivning av vernepliktige for å sikre at de forutsetningene som gjelder for kvinnes deltagelse i førstegangstjenesten, er ivare tatt. Det er forventet at rundt 14 000 kvinner vil møte til frivillig sesjon. Vernepliktsverket har avsatt 7 mill. kroner til tiltaket, og er i ferd med å evaluere måten sesjonene gjennomføres på for å sikre at både kvinner og menn er målgrupper. Forsvarsdepartementet vil gi Forsvarsstaben i oppdrag å følge ordningen med invitasjon til frivillig sesjon for kvinner nøye, ved kontinuerlige evalueringer og tilpasninger de kommende

årene. Målet er at tiltaket skal bidra til en jevnere fordeling mellom kvinner og menn på lengre sikt.

Det er videre et mål i 2007 at 25 pst. av befalsskoleelevne skal være kvinner.

Forsvarsdepartementet har utarbeidet en handlingsplan for i de kommende årene å sette fokus på langsiktig arbeid med holdninger, etikk og ledelse, jf. omtalen under 3.6 Andre personellrelaterte tema. Tiltak for å bidra til økt mangfold og inkludering samt å skape forståelse for dette, er sentralt i handlingsplanen. Aktuelle virkemidler er temakonferanser, dialog med målgruppene, aktiv bruk av intranett og samarbeid med andre virksomheter.

Likestillingssituasjonen i Forsvarsdepartementet og forsvarssektoren for øvrig, er beskrevet i følgende kapitler i St.prp. nr. 1 (2005-2006) fra Forsvarsdepartementet: Kapittel 3.4.4 Mennesker, læring og utvikling og 3.6 Andre personellrelaterte tema i omtalen om FN-resolusjon 1325, samt i 4.7 Personell under Rapport for virksomheten i 2005.

3.4 Komiteens merknader

Komiteen viser til St.prp. nr. 1 (2006-2007) og har ingen merknader.

4. MERKNADER TIL DE ENKELTE KAPITLER

4.1 De enkelte kapitler

For nærmere beskrivelse av de enkelte kapitler innen rammeområde 8, henvises det til St.prp. nr. 1 (2006-2007) fra Finansdepartementet, del II, kap. 42 på side 37, til St.prp. nr. 1 (2006-2007) fra Justis- og politidepartementet, del II, kap. 451/3451 på side 142-143 og til St.prp. nr. 1 (2005-2006) fra Forsvarsdepartementet, del II, kapitler på side 71-121.

Kap. 42 Forsvarets ombudsmannsnemnd

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	4 027 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	4 100 000

Komiteen viser til St.prp. nr. 1 (2006-2007) og har ingen merknader.

Kap. 451-3451 Samfunnssikkerhet og beredskap

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	515 509 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	500 679 000
Inntekter:	
Saldert budsjett 2006	128 143 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	130 612 000

Komiteen viser til omtalen av samfunnssikkerhet og beredskap og Regjeringens forslag til bevilgninger for kap. 451 og kap. 3451 under programkategori 06.50 på sidene 127-146 i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Justis- og

politidepartementet, som omhandler Justis- og politi-departementets samordnings- og tilsynsrolle på samfunnsikkerhets- og beredskapsområdet, og det ansvar og de oppgaver som er tillagt Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) samt Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM).

Komiteen viser til at dagens sikkerhetsutfordringer er i mindre grad knyttet til tradisjonelle militære trusler. Muligheten for terroranslag, større miljø- og naturkatastrofer eller storulykker er blitt større. Komiteen er enig i at man må arbeide for en helhetlig sikkerhetspolitikk, for styrket samfunnsikkerhet og god balanse i forholdet mellom militær og sivil beredskap. Komiteen støtter derfor Regjeringens målsetting om å avklare og kartlegge eventuelle beredskapsmessige gråsoner, fordi en god samhandling mellom ulike sektorer og etater er en kritisk faktor for å lykkes i krisehåndtering. Økt bruk av øvelser på alle nivå i offentlig forvaltning er etter komiteens mening derfor viktig, for både å styrke beredskapsvevnen og avdekke mulige svakheter og uklarheter i samhandlingen.

Komiteen viser til at Sivilforsvaret skal bistå nød- og redningsetatene ved større ulykker og hendelser, og at den operative styrken pr. i dag er på ca. 10 000 personer. Av disse er ca. 3 000 fordelt på fredsinnsettingsgrupper som raskt kan kalles ut ved behov. Komiteen merker seg videre at DSB har utarbeidet forslag til ny styrkestruktur for Sivilforsvaret som er til vurdering i Justisdepartementet, samtidig som departementet anfører at gjeldende sivilforsvarslov har behov for oppdatering på flere områder og at de derfor arbeider med en ny lov på området.

På bakgrunn av departementets anføringer om vurdering av ny styrkestruktur og behovet for ny sivilforsvarslov, samt innspill i forbindelse med budsjettørningen om Sivilforsvarets status og utfordringer, ber komiteen om at man prioriterer arbeidet med å avklare Sivilforsvarets fremtidige rolle og ressursbehov innenfor det totale samfunnsikkerhetsbehovet for Norge.

Kap. 1700-4700 Forsvarsdepartementet

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	310 150 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	328 978 000
Inntekter:	
Saldert budsjett 2006	0
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	0

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til forslaget i St.prp. nr. 1 (2006-2007).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at Forsvarsdepartementet må redusere sine utgifter. Blant annet mener disse medlemmer at reisevirksomheten kan begrenses, da det er anskaffet videokonferanseutstyr og andre hjelpe-

midler for informasjonsutveksling. Videre mener disse medlemmer det er nødvendig å redusere antall ansatte i administrative stillinger i Forsvaret, hvilket er forenlig med de langsiktige mål for Forsvaret. Disse medlemmer ønsker i denne forbindelse å redusere post 1 med 21 000 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Forsvarsdepartementets svar til komiteen om hvilke konsekvenser et kutt på 21 mill. kroner vil medføre. Disse medlemmer merker seg at departementet i sitt svar påpeker at det i budsjettforslaget allerede ligger inne betydelige innstramminger mht. overheadutgifter og at Fremskrittspartiets forslag derfor vil redusere departementets muligheter for å gjennomføre pålagte oppgaver. Disse medlemmer merker seg videre at en reduksjon på 21 mill. kroner i hovedsak vil få negative konsekvenser i forhold til å opprettholde et velfungerende ledelsesapparat, og å opprettholde og videreutvikle Norges forhold og forpliktelser i forhold til andre stater og multilaterale samarbeidsmekanismer. Disse medlemmer er uenige i en slik prioritering.

Kap. 1710-4710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	739 000 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	271 532 000
Inntekter:	
Saldert budsjett 2006	500 000 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	354 200 000

Komiteen viser til at Forsvarsbygg er et forvaltningsorgan organisert som egen virksomhet, og drives i stor grad etter forretningsmessige prinsipper med eget styre og eget budsjett. Leieinntekter og oppdrag fra sine kunder er de viktigste inntjeningsområdene og det som setter rammene for virksomheten.

Komiteen har merket seg at Forsvarsbyggs regnskap for 2005 viste et positivt avvik på 230 mill. kroner, og at organisasjonen i 2005 har vist at man har etablert velfungerende systemer og rutiner for økonomistyring. Komiteen viser til at husleie- og driftsprisene skal reduseres med minimum 10 pst. innen utgangen av 2008. Dette er ut over oppnådde effektiviseringsgevinster ved utgangen av 2006, og ut over de tilpasninger som er en konsekvens av arealnedtrekk i Forsvarets militære organisasjon fra 4,0 til 3,5 millioner kvm. eiendommer, bygg og anlegg (EBA) i perioden 2005-2008.

Komiteen ser også positivt på at det etableres ENØK-tiltak for å redusere de samlede energikostnadene, jf. biorensanlegget på Rena. Komiteen mener disse mål og tiltak er viktige for å medvirke til en energioptimering og energireduksjon i Forsvaret.

Komiteen merker seg at det for 2007 legges frem ett nytt prosjekt med kostnadsramme over 100 mill. kroner. Komiteen viser til at Setermoen leir er et av Forsvarets kjerneområder og et sentralt utdanningssted

for Hæren, og komiteen støtter prosjektet for nytt undervisnings- og ledelsesbygg innenfor en kostnadsramme på 128 mill. kroner. Komiteen merker seg også behovet for å utvide kaiprosjektet på Haakonvern, og at prosjektet skal fullføres innenfor en kostnadsramme på 115 mill. kroner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Høyre, merker seg også at det i budsjettforslaget for 2007 er lagt opp til et nettoresultat ved avhending av eiendom på 350 mill. kroner, og at dette er 150 mill. kroner lavere enn i 2006-budsjettet. Flertallet merker seg at bakgrunnen for dette er at en vesentlig større andel av gjenværende EBA-masse er objekter med betydelige avhendingskostnader.

Komiteens medlem fra Høyre har merket seg at Regjeringen foreslår å redusere investeringene i nasjonale eiendommer, bygg og anlegg (EBA), og at Regjeringen mener at bevilgningen er lavere enn behovet. Dette medlem viser i den forbindelse til Høyres alternative statsbudsjett som er presentert i Budsjett-innst. S. I (2006-2007), der det foreslås å øke bevilgningene til eiendommer, bygg og anlegg. Dette medlem viser også til at Høyres alternative statsbudsjett legger opp til en økt inntektsramme. Dette oppnås ved å forsere avhendingstakten og/eller prioritere salg av eiendommer med høy netto inntekt.

Kap. 1716 Forsvarets forskningsinstitutt

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	147 034 000

Komiteen har merket seg at korrigerert for budsjettekniske endringer, er posten redusert med 10 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2006. Komiteen tar til etterretning at dette er ett av tiltakene for å nå målet om reduksjon i årlige utgifter til forskning og utvikling i 2008 iht. Stortingets behandling av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004). Komiteen tar til orientering at Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) forventer en samlet omsetning på om lag 500 mill. kroner. Komiteen merker seg at FFIs virksomhet finansieres ved basisbevilgningen og strategiske oppdrag fra Forsvarsdepartementet, samt oppdragsforskning og forvaltningsoppdrag i forsvarssektoren og for sivile.

Kap. 1719-4719 Fellesutgifter og tilskudd under Forsvarsdepartementet

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	785 645 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	592 552 000
Inntekter:	
Saldert budsjett 2006	0
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	0

Komiteen har merket seg at korrigerert for budsjettekniske endringer, er post 1 reelt redusert med 48 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2006. Komiteen tar til etterretning at reduksjonen skyldes bl.a. reduserte omstillingskostnader i Forsvarsbygg og generell innsparing på utenlandsstillinger. Komiteen tar til orientering at attachéordningen er kontinuerlig under vurdering og at forsvarsattacheenes plassering og sideakkreditering derfor kan bli endret over tid.

Komiteen merker seg at tilbakeføring av Hjerkinnskytefelt er anslått til å pågå frem til 2020, og er planlagt gjennomført i to faser.

Komiteen registrerer at Forsvarsdepartementet gir støtte til en rekke frivillige organisasjoner for å styrke befolkningens kunnskap om, og forståelse for, norsk sikkerhets- og forsvarspolitik. Komiteen merker seg at støtten til disse organisasjonene videreføres i 2007, og at Forsvarsdepartementet vil foreta en gjennomgang av støtten til de frivillige organisasjonene i 2007.

Kap. 1720-4720 Felles ledelse og kommandoapparat

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	2 329 005 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	2 293 386 000
Inntekter:	
Saldert budsjett 2006	11 964 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	9 887 000

Komiteen registrerer at Regjeringen ønsker å redusere post 1 Driftsutgifter, korrigerert for budsjettekniske endringer, med 40,9 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2006. Komiteen merker seg at reduksjonen i hovedsak skyldes at utgifter til avgangstimulerende midler til personell som har sluttet i Forsvaret, går betydelig ned. Komiteen oppfatter at Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK) styrkes noe, men at det for øvrige fellesavdelinger er foretatt mindre justeringer. Komiteen er fornøyd med at Forsvarsdepartementet legger vekt på å dreie mest mulig ressurser over mot den operative siden av Forsvaret.

Komiteen merker seg at som et ledd i moderniseringen av personellforvaltningen i Forsvaret, ble Forsvarets personelltjenester (FPT) opprettet 1. januar 2006 som en selvstendig avdeling underlagt Forsvarsstabens. Videre merker komiteen seg at FPT vil bli videreutviklet i 2007 som en sentral tjenesteytende enhet innenfor personellområdet i Forsvaret.

Komiteen er fornøyd med at Vernepliktsverket i 2007 starter klassifisering av kvinner som er innkalt til frivillig sesjon iht. Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004). Komiteen merker seg at dette tiltaket forventes å medføre en økning i antall fremmøtte til sesjon med inntil 50 pst. Komiteen merker seg videre at sesjonen skal utvikles til å bli et bedre rekrutterings- og seleksjonsverktøy for tjeneste i Forsvaret.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Forsvaret i dag har omkring 7 pst. kvinner blant befal og vervede, men målet er at det i løpet av 2008 skal være 15 pst. kvinner. Flertallet mener flere kvinner i Forsvaret vil gjøre Forsvaret enda bedre, og er tilfreds med at Regjeringen har tatt initiativ til at det skal opprettes et utvalg som skal se på og foreslå virkemidler for å oppnå en høyere kvinneandel i Forsvaret.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser nødvendigheten av å redusere den administrative delen av Forsvaret og vil derfor redusere aktiviteten på dette området. Disse medlemmer ser det derfor som nødvendig at Felles ledelse og kommandoapparat må redusere sine utgifter. Blant annet mener disse medlemmer at reisevirksomheten kan begrenses, da det er anskaffet videokonferanseutstyr og andre hjelpemidler for informasjonsutveksling. Videre mener disse medlemmer det er nødvendig å redusere antall ansatte i administrative stillinger i Forsvaret, hvilket er forenlig med de langsiktige mål for Forsvaret. Disse medlemmer ønsker i denne forbindelse å redusere post 1 med 30 000 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Forsvarsdepartementets svar til komiteen om hvilke konsekvenser et kutt på 30 mill. kroner vil medføre. Disse medlemmer merker seg at departementet i sitt svar påpeker at det allerede ligger inne betydelige innstramminger og at en ytterligere reduksjon av rammen slik Fremskrittspartiet foreslår, vil redusere muligheten for god oppfølging av virksomheten i Forsvaret. Disse medlemmer merker seg videre at en slik reduksjon vil gi negative effekter for det pågående arbeidet med å gjennomføre tiltak for forbedret virksomhetsstyring, samt kunne medføre redusert øvingsvirksomhet da fellesoperative øvelser budsjetteres av FOHK i dette kapitlet. Disse medlemmer er uenige i en slik prioritering.

Kap. 1723-4723 Nasjonal sikkerhetsmyndighet

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	96 135 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	101 743 000
Inntekter:	
Saldert budsjett 2006	0
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	0

Komiteen viser til St.prp. nr. 1 (2006-2007) og har ingen merknader.

Kap. 1725-4725 Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	1 941 506 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	2 060 291 000

Inntekter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	37 774 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	39 191 000

Komiteen merker seg at Forsvarets skolesenter gjennomfører en gradvis oppbygging av akademisk kompetanse gjennom ekstern rekruttering, og at det er innført et kvalitetssikringssystem for all nivådannende utdanning tilpasset universitets- og høyskoleloven. De ulike tiltak som er gjort i forhold til tilbud og kvalitet vil etter komiteens mening kunne bidra til å styrke rekruttering og gjøre utdanning innen Forsvaret attraktivt.

Komiteen ser positivt på at prøveprosjektet for psykisk/psykosomatisk oppfølging av soldater som har fått psykiske belastningsskader etter internasjonale operasjoner videreføres. Komiteen ser samtidig viktigheten av den helsedokumentasjon som gis gjennom prøveprosjektet.

Komiteen er tilfreds med at det nå er etablert en ordning med økonomisk kompensasjon for psykiske belastningslidelser etter tjeneste i internasjonale oppdrag. Komiteen vil samtidig også påpeke viktigheten av også andre former for oppfølging etter endt tjeneste for de som har tjenestegjort i internasjonale oppdrag, og at dette tjenestetilbudet er kompetent og tilstrekkelig.

Komiteen viser til viktigheten av å ha et fortsatt fokus på problematikken rundt senskader etter internasjonale operasjoner. Komiteen mener at etableringen av både Veteranadministrasjonen og Nasjonal militærmedisinsk poliklinikk, gir verdifulle bidrag til arbeidet med senskadeproblemer. Komiteen er videre tilfreds med at Veteranadministrasjon skal ha et nært samarbeide med de frivillige veteranorganisasjonene, og særlig FN-veteranenes landsforbund (FNVLF). Komiteen viser i denne sammenhengen til at også SIOPS, "Skadde etter Internasjonale Operasjoner" er en interesseorganisasjon som har viktige erfaringer Veteranadministrasjonen kan dra nytte av i det videre arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser nødvendigheten av å redusere den administrative delen av Forsvaret og vil derfor redusere aktiviteten på dette området. Disse medlemmer ser det derfor som nødvendig at Fellesinstitusjonene må redusere sine utgifter. Blant annet mener disse medlemmer at reisevirksomheten kan begrenses, da det er anskaffet videokonferanseutstyr og andre hjelpemidler for informasjonsutveksling. Videre mener disse medlemmer det er nødvendig å redusere antall ansatte i administrative stillinger i Forsvaret, hvilket er forenlig med de langsiktige mål for Forsvaret. Disse medlemmer ønsker i denne forbindelse å redusere post 1 med 15 000 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Forsvarsdepartementets svar til komiteen om hvilke konsekvenser et kutt på 15 mill. kroner vil medføre.

Disse medlemmer merker seg at departementet i sitt svar påpeker at det allerede i budsjettforslaget er foretatt klare prioriteringer og innstramminger på kapitlet for fellesavdelinger som bl.a. Forsvarets kompetansesenter for kommando, kontroll- og informasjonssystemer (FK KKIS), Forsvarets kompetansesenter for logistikk (FKL) og Forsvarets sanitet (FSAN). Disse medlemmer merker seg videre at en slik reduksjon som FrP foreslår, vil gi seg utslag i noe reduserte leveranser innenfor nisjekapasiteter som er av avgjørende betydning for operative leveranser (kommando og kontroll, samband, etc) og at dette vil kunne ha negative konsekvenser i forhold til bidrag til internasjonale operasjoner. Disse medlemmer er uenige i en slik prioritering.

Kap. 1731-4731 Hæren

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	3 731 859 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	3 784 037 000
Inntekter:	
Saldert budsjett 2006	4 766 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	3 423 000

Komiteen er tilfreds med at Hæren prioriteres i 2007 og at Regjeringen foreslår å øke budsjettet med 308,8 mill. kroner. Komiteen merker seg at den reelle økningen knytter seg til oppbygging av Hæren og økning av operative kapasiteter iht. planene for inneværende langtidsperiode.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Hæren prioriteres høyest og styrkes mest i årets budsjett. Flertallet merker seg at denne styrkingen er nødvendig for at Hæren skal kunne bygges opp mot de mål vedtatt planverk forutsetter, for dermed også å kunne følge opp ambisjonen om gradvis å øke, og også bibeholde, den norske deltagelsen i freds- og stabiliseringsoperasjoner i FN- og NATO-regi. Flertallet er tilfreds med at forslaget tar sikte på at Hæren kan øke oppbemanningen i forhold til 2006, bl.a. for å ha tilstrekkelig personellutholdenhet til å kunne støtte to operasjoner i utlandet, hver på omkring kompanistørrelse, samtidig og over lengre tid. Videre merker flertallet seg at når gjeldende planer er realisert, skal Hæren kunne vedlikeholde et engasjement på bataljonsstørrelse i internasjonale operasjoner over en periode på 3-5 år. Flertallet er tilfreds med at ambisjonen for neste langtidsperiode er å ytterligere øke denne evnen til utholdenhet.

Flertallet merker seg at Hæren fortsatt vil være den største nasjonale bidragsyter til flernasjonale operasjoner, og at størrelsen på Hærens engasjement i International Security Assistance Force (ISAF) i Afghanistan skal opprettholdes. Flertallet viser også til at Hæren planlegger å ha en styrke på kompanistørrelse klar til innsetting i en eventuell FN-operasjon i Afrika i 2007, med prioritet til Sudan. Flertallet er også tilfreds med at Hærens jegerkommando (HJK)

videreutvikles og styrkes ytterligere i 2007, bl.a. for å sikre mer robuste fagmiljø, bedre interoperabilitet og evne til understøttelse og vedlikehold av operativ innsats over tid. Flertallet merker seg at HJK vil være i stand til å stille styrker til nasjonal og internasjonal beredskap, samt til å støtte sivile myndigheter. For øvrig er flertallet tilfreds med at grensevakt og vakthold av kongehus opprettholdes på samme nivå som i 2006.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser det som naturlig å øke overføringene til den spisse delen av Forsvaret, ut fra dagens sikkerhetspolitiske situasjon. Videre er disse medlemmer opptatt av at Hæren nå må få forutsigbarhet i sine budsjetter, slik at Hæren kan løse de oppdrag som blir pålagt av Stortinget. De senere års budsjetter har undergravet Hærens mulighet til å løse de pålagte oppgaver, og dette har resultert i et påstått overforbruk. Hæren har store utfordringer i forbindelse med de sikkerhetspolitiske situasjoner vi har i dag og i fremtiden. Det er derfor behov for økt trening og innkjøp av materiell i øvings- og utdanningsammenheng. Dette er oppgaver som er viktige og nødvendige for å opprettholde et troverdig forsvar. Samtidig er det en klar dreining mot et større fokus mot nordområdene i den generelle sikkerhetspolitiske debatt, dette fordrer at Forsvaret har en vesentlig tilstedeværelse i Nord-Norge inklusiv Finnmark. Hæren har i så måte en viktig oppgave og må derfor sikres ressurser nok til å ha den nødvendige struktur i nordområdene. Disse medlemmer ønsker i denne forbindelse å øke post 1 med 66 000 000 kroner.

Kap. 1732-4732 Sjøforsvaret

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	2 624 727 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	2 693 410 000
Inntekter:	
Saldert budsjett 2006	5 674 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	5 742 000

Komiteen registrerer at Regjeringen ønsker å øke post 1 Driftsutgifter, korrigeret for budsjettekniske endringer, med 69,0 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2006. Komiteen merker seg at den reelle økning er tilknyttet økte driftskostnader grunnet innføring av ny struktur, ivaretagelse av oppdrag inn mot deltagelse i NATOs stående marinestyrker og øvrige prioriterte nasjonale og internasjonale forpliktelser, samt leveransekrav knyttet til økte ambisjoner for Forsvarets spesialstyrker.

Komiteen er positiv til at Sjøforsvaret vil ha fokus på styrking av den operative aktiviteten i nord innenfor budsjetttrammen. Komiteen er fornøyd med at Regjeringen ser viktigheten av å øke den operative virksomheten i Sjøforsvaret. Komiteen tar til etterretning at omleggingen av Sjøforsvarets organisasjon fortsetter og at det gir forsvarsgrenen en organisasjon som styrker operativ evne og gir økt tilgjengelighet.

Kap. 1733-4733 Luftforsvaret

Utgifter:		Kroner
Saldert budsjett 2006	3 378 490 000	
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	3 392 486 000	
Inntekter:		
Saldert budsjett 2006	51 351 000	
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	57 467 000	

Komiteen merker seg at Luftforsvaret har som en av sine overordnede oppgaver i 2007 å produsere styrker til Forsvarets styrkestruktur og operative engasjement, gjennom pålagt fredsvirksomhet.

Komiteen ser positivt på at Luftforsvaret vil ha hovedfokus på styrking av den operative aktivitet i nord.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til departementets svar i brev av 26. oktober 2006 til komiteen angående flytimer for luftforsvaret:

"Luftforsvarets behov for flytimer for F-16 for å tilfredsstille nasjonale beredskapskrav, og derigjennom også NATO-krav, er 11 500 timer. Det er dette behovet som er lagt inn i forslag til Luftforsvarets budsjett for 2007. Imidlertid er det utfordringer i Forsvarets logistikkorganisasjon knyttet til å levere nok flytimer, som kan medføre at produksjonen blir lavere enn dette."

Disse medlemmer forutsetter at departementet følger opp de aktuelle utfordringene i Forsvarets logistikkorganisasjon og sikrer at Luftforsvaret får minimum 11 500 flytimer for F-16.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det planlegges med å gjennomføre 11 500 flytimer for F-16 i 2007, og at det anses som viktig for Luftforsvarets kompetanse og beredskap å nå dette nivået. Disse medlemmer viser videre til at departementet opplyser at det er utfordringer i Forsvarets logistikkorganisasjon knyttet til å levere nok flytimer i 2007, og understreker viktigheten av at de nødvendige operative behov dekkes.

Kap. 1734-4734 Heimevernet

Utgifter:		Kroner
Saldert budsjett 2006	1 080 979 000	
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	1 064 891 000	
Inntekter:		
Saldert budsjett 2006	1 753 000	
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	1 774 000	

Komiteen registrerer at Regjeringen ønsker å øke post 1 Driftsutgifter, korrigeret for budsjettekniske endringer, med 1,9 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2006. Komiteen merker seg at Regjeringen leg-

ger stor vekt på kvalitetsreformen i HV, og at prioriteringen av HV vil videreføres i hele inneværende langtidperiode.

Komiteen tar til etterretning at ny distriktsstruktur og nye styrke kategorier er ferdig etablert, og at fokus i 2007 vil være rettet mot trening av alle HVs styrke kategorier og oppnåelse av full operativ kapasitet. Komiteen er fornøyd med at styrkeproduksjon og operativ virksomhet økes noe i forhold til 2006. Komiteen er enig i Regjeringens forslag om å avvikle HV-reserven i 2007, for ytterligere å fokusere på operative kapasiteter.

Komiteen merker seg at det er Regjeringens syn at HV-personell - basert på frivillighet fra den enkelte - skal kunne benyttes også i internasjonal tjeneste. Komiteen merker seg videre at Forsvarsdepartementet vil komme tilbake på egnet måte til Stortinget om bruk av HV-avdelinger, eksempelvis med oppdrag som styrkebeskyttelse i internasjonal tjeneste, også dette basert på frivillighet.

Komiteen støtter Regjeringen i at førstegangstjenesten i HV skal være på minimum fire måneder, og at den vil fortsette på Værnes og ved Garnisonen i Porsanger.

Kap. 1735 Forsvarets etterretningstjeneste

Utgifter:		Kroner
Saldert budsjett 2006	724 104 000	
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	815 311 000	

Komiteen viser til St.prp. nr. 1 (2006-2007) og har ingen merknader.

Kap. 1740-4740 Forsvarets logistikkorganisasjon

Utgifter:		Kroner
Saldert budsjett 2006	2 033 827 000	
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	2 478 362 000	

Inntekter:		
Saldert budsjett 2006	237 399 000	
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	240 248 000	

Komiteen viser til at Forsvarets Logistikkorganisasjons (FLO) budsjett er foreslått redusert med 282 mill. kroner, og at dette er en oppfølging av langtidsplanen for Forsvaret hvor målsettingen er å redusere utgiftene til Forsvarets støttefunksjoner gjennom blant annet å effektivisere og omstille FLO. Komiteen merker seg at FLO i 2007 skal effektiviseres med fokus på økt operativ tilgjengelighet i logistikk- og støttetjenesten, og at det legges opp til en videreutvikling av logistikk og støttekapasiteter i tråd med operative krav og utviklingen av den operative struktur for øvrig. Komiteen merker seg videre at FLO skal realisere et betydelig innsparingspotensial i forbindelse med sanering av lagerstrukturen og en større reduksjon i Regional Støttefunksjon (RSF).

Komiteen har merket seg at Regjeringen har besluttet at man ikke vil omdanne FLO/avdeling for

tungt vedlikehold (FLO/TV) til statsaksjeselskap på bakgrunn av analyse og utredning som konkluderte med at dette ikke ville være lønnsomt. Komiteen er enig i at man må arbeide videre med tiltak for å effektivisere den totale vedlikeholdsvirksomheten, herunder FLO/TV. Komiteen vil samtidig vise til at FLO/TV også de siste årene har gjennomført tiltak for å effektivisere virksomheten. Komiteen er også kjent med at det innenfor FLO/TV i dag er et betydelig antall innleid personell. Komiteen vil understreke viktigheten av at FLO opprettholder nødvendig kompetanse internt i organisasjonen. Komiteen vil videre understreke at innleiet personell primært skal benyttes til å bistå ved topper eller i andre spesielle situasjoner. På denne bakgrunn mener komiteen at årsverksrammer er et verk-tøy, men at de ikke må stå i veien for å etablere løsnin-ger som er totaløkonomisk gunstige.

Kap. 1760-4760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	8 975 208 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	9 132 225 000
Inntekter:	
Saldert budsjett 2006	134 011 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	260 000 000

Komiteen har merket seg at post 1 driftsutgifter korrigerert for budsjettekniske endringer, er posten økt med 128,7 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2006. Komiteen merker seg videre at økningen skyldes økt prosjektaktivitet og revisjon av posteringsretning-slinjer.

Komiteen registrerer at investeringsaktiviteten i 2007 rettes inn mot investeringer i strukturen som ble vedtatt ved behandlingen av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004). Komiteen oppfatter at mange av disse beslutningene nå blir realisert i pågående prosjekter med store leveranser. Komiteen tar til etterretning at Forsvarsdepartementet har etablert en materiellplan med et fireårsperspektiv for å sikre at nye prosjekter blir styrt inn mot vedtatt struktur.

Komiteen merker seg at en meget betydelig del av all forskning og utvikling (FoU) i Forsvaret finansieres over materiellinvesteringsskapitlet. Komiteen registrerer at en vesentlig del av dette FoU-beløpet er integrert i materiellinvesteringsprosjekter. Komiteen ser nytten av at Forsvarsdepartementet hvert år setter av midler for å støtte norske bedrifters markedsføring av forsvarsmateriell overfor utenlandske myndigheter. Komiteen registrerer at midlene disponeres til å bistå næringslivets internasjonale profilering av relevant teknologi som faller inn under Forsvarets teknologiske kompetanseområder.

Komiteen viser for øvrig til at Norge er i ferd med å anskaffe strategisk transportflykapasitet etter å ha undertegnet en flernasjonal intensjonsavtale om å anskaffe en multinasjonal strategisk transportflykapa-

sitet ved flytypen C-17, eid av deltakernasjonene. Avtalen er inngått mellom 15 ulike europeiske nasjoner, samt USA. Komiteen viser til at flyene vil bli disponert av de deltakende nasjonene i fellesskap, og kan brukes i internasjonale operasjoner, humanitære oppdrag eller til å dekke andre nasjonale behov. C-17 er et stort og moderne fly, og en svært effektiv måte å frakte større mengder personell og materiell på, over store avstander.

Komiteen viser til at Stortinget i Innst. S. nr. 342 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 45 (2000-2001), vedtok at en fremskaffelse av nye kampfly skulle forberedes. Komiteen viser i denne sammenhengen til St.prp. nr. 1 (2006-2007), hvor det redegjøres for at dette arbeidet pågår. Komiteen viser videre til at det er ikke fattet noen endelig beslutning om vår fremtidige nasjonale kampflykapasitet og mener det er viktig at det sikres en fortsatt reell konkurranse mellom de tre aktuelle kandidatene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å opprette et utenlandsbudsjett, hvor store anskaffelser foretatt utenfor Norges grenser blir belastet. Disse medlemmer ser det som nødvendig å finansiere blant annet nye transportfly gjennom utenlandsbudsjettet, slik at dette ikke påvirker ordinære investeringsbudsjetter i Forsvaret. Videre ser disse medlemmer det som naturlig at også andre store materiellanskaffelser fra utlandet i fremtiden finansieres på denne måten. Disse medlemmer ønsker derfor å bevilge 2 000 000 000 kroner til innkjøp av militært materiell fra utlandet, i utenlandsbudsjettet.

Disse medlemmer ønsker å understreke nødvendigheten av at norsk industri får oppdrag tilsvarende innsats i utviklingsprosjektene i tilknytning til henholdsvis JSF (Joint Strike Fighter) og Eurofighter. Med bakgrunn i de erfaringer norsk industri har med de to nevnte prosjekter, tyder alt på at norsk industri ikke får tilfredsstillende oppdrag i forbindelse med utviklingsprosjektet JSF. Disse medlemmer ønsker derfor å terminere prosjektet i dagens form.

Videre ønsker disse medlemmer en likeverdig behandling av JSF og Eurofighter både økonomisk og politisk. Disse medlemmer vil òg vise til det industrimessige samarbeidet som har vært gjennomført med stor suksess hittil med Eurofighter, og vil således påpeke at en ytterligere satsning på et samarbeid med Eurofighter vil være til stor hjelp for norske bedrifter og norske relasjoner til europeisk forsvarsindustri, så vel som sivil industri knyttet opp mot samme teknologisegment. Disse medlemmer ser det som naturlig at Regjeringen imøtekommer Eurofighters ønske om ytterligere industrisamarbeid i årene som kommer frem til et valg av kampflyleverandør foreligger.

Disse medlemmer registrerer at JAS Gripen tilbyr et industrielt samarbeid basert på et tradisjonelt gjenkjøpsregime ved et eventuelt kjøp av kampflyet. Disse medlemmer ønsker i denne forbindelse å se på muligheten for et samarbeid om en utviklingsavtale knyttet opp til Gripen N. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere en utviklingsavtale med JAS Gripen på lik linje med JSF- og Eurofighter-prosjektene."

Disse medlemmer ser dagens økonomiske situasjon i Forsvaret som kritisk, og spesielt med tanke på store materiellanskaffelser er situasjonen vanskelig. For å lette dette presset ønsker disse medlemmer å fordele innkjøpet av nye kampfly til 2 blokker. Dette selvsagt uavhengig av valg av type kampfly. Disse medlemmer ser både økonomiske og teknologiske fordeler ved å foreta en anskaffelse på denne måten. Teknologisk vil Forsvaret på denne måten kunne vurdere nye typer kampfly, eller andre typer luftromsstridsmidler, som blir utviklet frem mot anskaffelse av blokk 2 av kampfly, på et senere tidspunkt. Disse medlemmer ser klare fordeler ved å anskaffe et mindre antall kampfly så snart som mulig, slik at overlapping mellom den eksisterende og kommende flytypen kan gå så smertefritt som mulig. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen å avvikle samarbeidet med JSF i dagens form."

"Stortinget ber Regjeringen likestille utviklingskontraktene mellom Norge og de to prosjektene JSF og Eurofighter, økonomisk og politisk."

"Stortinget ber Regjeringen utrede mulighetene for delt innkjøp av nye kampfly, og utrede konsekvensene ved split-buy-forhold til de nå aktuelle leverandører av nye kampfly."

Disse medlemmer ønsker å vise til det behov Forsvaret har for å anskaffe nye transportfly. Disse medlemmer vil i så måte vise til tidligere forslag fra Fremskrittspartiet om å anskaffe denne kapasitet. Disse medlemmer vil også i denne forbindelse vise til de industrielle aspekter ved anskaffelse av nye transportfly. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at Regjeringen ivaretar norsk industris interesse i forbindelse med en slik kommende anskaffelse. Disse medlemmer vil òg sette fokus på vår Orion-flåte, dette er fly som raskt nærmer seg tid for utskiftning. Denne kapasiteten er kritisk for overvåking av norske farvann og territorium. Disse medlemmer ønsker at Regjeringen må iverksette en vurdering av tilstanden til Orion-flyene samt en plan for nyanskaffelse av ny tilsvarende kapasitet. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede en tilstandsrapport på dagens Orion-fly og fremlegge for Stortinget en plan for anskaffelse av tilsvarende kapasitet."

"Stortinget ber Regjeringen utrede en tilstandsrapport på dagens transportfly og fremlegge for Stortinget en plan for anskaffelse av nye transportfly."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Regjeringen, gjennom St.prp. nr. 72 (2005-2006), fremmet forslag om å starte opp et eget prosjekt for utskifting av vinger på Luftforsvarets fly av typen P-3 Orion, og at dette ble vedtatt av et enstemmig storting vårsesjonen 2006, jf. Innst. S. nr. 226 (2005-2006). Flertallet viser til at hensikten med vingeutskiftingen er å forlenge flyenes levetid. P-3 Orion utstyrt med nye vinger antas å utgjøre bærebjelken i vår evne til å kunne drive effektiv overvåking av våre store havområder i fremtiden.

Flertallet viser videre til at Regjeringen, gjennom St.prp. nr. 1 (2006-2007), informerte om at det er inngått kontrakt om å skifte yttervinger på fire av våre C-130 Hercules transportfly for å fjerne restriksjonene som ble innført i april 2005. Skiftet av yttervinger vil gjøre flyene operative frem til ca. 2012-2015. Flertallet har videre registrert at det etter fremleggelsen av St.prp. nr. 1 (2006-2007) er avdekket rustangrep på flyene, men at konsekvensen av dette ennå ikke er fullt ut avklart. Flertallet har i tillegg merket seg at det er igangsatt et arbeid med å utarbeide grunnlagsdokumentasjon for å identifisere løsninger for tilgang til transportflykapasitet på lang sikt.

Komiteens medlem fra Høyre har merket seg at Regjeringen uttaler at nivået på materiellinvesteringer ikke er tilstrekkelig for å følge opp fornyelsen av Forsvaret i det tempo som er forutsatt i langtidspanen. Dette medlem viser i den forbindelse til Høyres alternative statsbudsjett som er presentert i Budsjett-innst. S. I (2006-2007), der det foreslås å øke bevilgningene til nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg. Dette medlem mener at det er avgjørende for den videre moderniseringen at trykket i omstillingen er høyt nok til at Stortingets forutsetninger for langtidspanen nås.

Kap. 1790-4790 Kystvakten

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	774 744 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	816 689 000
Inntekter:	
Saldert budsjett 2006	366 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	370 000

Komiteen er tilfreds med at Kystvaktens budsjett økes med 18,3 mill. kroner for å styrke Kystvaktens evne til å løse sine kjerneoppgaver. Komiteen viser til at dette vil gi økt aktivitet og at beredskapen langs kysten, miljøovervåking og maritimt redningsarbeid vil styrkes.

Komiteen er tilfreds med at Regjeringen legger særlig vekt på å opprettholde evnen til tilstrekkelig og forutsigbar reaksjon på overtredelser i norske jurisdiksjonsområder, herunder ulovlig, uregistrert og urapportert fiske. Komiteen merker seg videre at det også blir satt av 20 mill. kroner til å bygge om motorene på Kystvaktens tre Nordkapp-klasse fartøyer, og at denne

ombyggingen vil redusere utslippene av nitrogenoksid med 30 pst., samtidig som den vil redusere drivstofforbruket og utslippet av CO₂.

Kap. 1791-4791 Redningshelikoptertjenesten

Utgifter:		Kroner
Saldert budsjett 2006		36 564 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...		37 800 000
Inntekter:		
Saldert budsjett 2006		0
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...		0

Komiteen viser til viktigheten av at anskaffelsesprosessen knyttet til nye redningshelikoptre følges opp og at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med denne saken på egnet måte.

Komiteen viser videre til at Forsvaret støtter redningstjenesten med 330-skvadronen på permanent basis, og at det faglige og budsjettmessige ansvar for tjenesten tilligger Justis- og politidepartementet som setter krav til beredskap og tilgjengelighet. Komiteen merker seg også at det er foretatt en kartlegging av relevante kostnader for redningshelikoptertjenesten, og at det er fastlagt en fordelingsnøkkel for kostnader som skal belastes henholdsvis Justis- og politidepartementet og Forsvarsdepartementet. For øvrig viser komiteen til omtale av redningshelikoptertjenesten i St.prp. nr. 1 (2006-2007) fra Justis- og politidepartementet, samt merknader fra justiskomiteen i budsjettinnstillingen.

Kap. 1792-4792 Norske styrker i utlandet

Utgifter:		Kroner
Saldert budsjett 2006		830 111 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...		749 580 000
Inntekter:		
Saldert budsjett 2006		10 000 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...		10 000 000

Komiteen registrerer at korrigeret for lønns- og priskompensasjon, er post 1 redusert med 144,1 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2006. Komiteen har merket seg at reduksjonen på kapitlet skyldes at det presise omfang av Norges deltagelse i operasjoner i utlandet ikke er avklart, og at dette skyldes at de nødvendige beslutninger i internasjonale fora ikke er tatt.

Komiteen tar til etterretning at det er Regjeringens klare ambisjon at nivået på norsk deltagelse i internasjonale fredsoperasjoner skal økes. Komiteen tar til orientering at også utgiftene på kapittel 1792 vil øke. Komiteen har merket seg at Regjeringen har vurdert det dit hen at kun operasjoner som er påregnelige, skal budsjetteres.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Høyre, tar til etterretning at Regjeringen derfor vil

komme tilbake til Stortinget når de presise rammene og kostnadene for norsk deltagelse i internasjonale operasjoner i 2007, bl.a. i Sudan og Libanon, er endelig avklart.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil i denne sammenheng påpeke at det er uheldig at det planlegges aktiviteter som ikke er finansiert på vanlig måte gjennom bevilgninger gjennom statsbudsjettet direkte. Videre vil disse medlemmer påpeke at det ut fra forutsigbarhet for Forsvarets aktivitet bør legges opp til et estimert finansieringsbehov i forhold til den planlagte aktivitet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er meget tilfreds med at det legges opp til tilleggsfinansiering i forbindelse med internasjonale operasjoner. Disse medlemmer er opptatt av at Norge som et rikt land bør bidra til fred og sikkerhet internasjonalt, og vil vise til at deltagelse i internasjonale operasjoner innebærer betydelige utgifter. Disse medlemmer vil vise til at vi lever i en usikker verden der det alltid vil være en risiko for at Norge på kort varsel må delta internasjonalt, uten at dette er planlagt. Disse medlemmer vil videre vise til at det er ikke er mulig å budsjettere for uventede kriser og nye operasjoner. Disse medlemmer er derfor svært tilfreds med at Regjeringen legger til grunn et prinsipp om at merutgifter knyttet til *ikke-planlagte operasjoner* må baseres på tilleggsfinansiering. Etter disse medlemmers oppfatning vil dette gi Forsvaret den nødvendige handlefriheten til å delta i slike operasjoner i fremtiden uten at dette skal medføre reduksjoner og omgrupperinger innenfor allerede vedtatte rammer i de enkelte budsjettkapitler for Forsvaret. Avslutningsvis vil disse medlemmer også påpeke at tilleggsfinansiering av utenlandsoperasjoner var vanlig praksis frem til 2002.

Komiteens medlem fra Høyre har merket seg at rammen for internasjonale operasjoner i 2007 vil øke gjennom året og at bidrag til Sudan og Libanon ikke ligger inne i budsjettforslaget. Regjeringen opplyser at reglene for budsjettering til internasjonale operasjoner tilsier at kun operasjoner som er påregnelige, skal budsjetteres. Dette medlem er enig i at eventuelle bidrag i Sudan ikke budsjetteres, men viser til at bidraget til Libanon var avklart før budsjettet ble fremlagt og at kostnadene derfor burde vært inntatt i budsjettforslaget. Eventuelt burde Regjeringen fremmet en tilleggsproposisjon umiddelbart etter.

Kap. 1795-4795 Kulturelle og allmenntilgittige formål

Utgifter:		Kroner
Saldert budsjett 2006		218 164 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...		228 622 000
Inntekter:		
Saldert budsjett 2006		2 261 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...		2 288 000

Komiteen har merket seg at Regjeringen har foreslått å øke bevilgningen til Forsvarets musikk med 1 mill. kroner for å muliggjøre økt aktivitet for Forsvarets musikkorps, og som følger opp Regjeringens satsing fra 2006.

Komiteen merker seg ellers at det satses på tilskudd til nasjonale festningsverk, med en budsjettøkning på 12 mill. kroner i tråd med ambisjonen om at nasjonale festningsverk skal ivaretas gjennom verdibesporende og tilstandsbasert vedlikehold slik at festningene fremtrer med verdighet.

Komiteen ser positivt på de tiltak som iverksettes overfor kommuner som står overfor store utfordringer grunnet omlegging av Forsvaret, og at det gis økonomisk støtte til kommunene via Forsvarsdepartementet i 2007 med 19,5 mill. kroner.

Kap. 4799 Militære bøter

Utgifter:	Kroner
Saldert budsjett 2006	1 000 000
Forslag St.prp. nr. 1 (2006-2007) ...	1 000 000

Komiteen viser til St.prp. nr. 1 (2006-2007) og har ingen merknader.

4.2 Oppsummering

Ved Stortingets vedtak 28. november 2006 er netto sum for rammeområde 8 fastsatt til 30 377 506 000 kroner.

Nedenforstående tabell gir en sammenligning mellom avvikende budsjettall, kapitler og poster for rammeområde 8 for hhv. St.prp. nr. 1 (2006-2007), forslag fra Arbeiderpartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, og forslag fra Fremskrittspartiet.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, H og SV	FrP
Utgifter:					
1700		Forsvarsdepartementet	328 978 000	328 978 000	307 978 000
				(0)	(-21 000 000)
	1	Driftsutgifter	321 278 000	321 278 000	300 278 000
				(0)	(-21 000 000)
1720		Felles ledelse og kommandoapparat	2 293 386 000	2 293 386 000	2 263 386 000
				(0)	(-30 000 000)
	1	Driftsutgifter	2 117 386 000	2 117 386 000	2 087 386 000
				(0)	(-30 000 000)
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstabens	2 060 291 000	2 060 291 000	2 045 291 000
				(0)	(-15 000 000)
	1	Driftsutgifter	2 060 291 000	2 060 291 000	2 045 291 000
				(0)	(-15 000 000)
1731		Hæren	3 784 037 000	3 784 037 000	3 850 037 000
				(0)	(+66 000 000)
	1	Driftsutgifter	3 784 037 000	3 784 037 000	3 850 037 000
				(0)	(+66 000 000)
Sum utgifter			31 493 708 000	31 493 708 000	31 493 708 000
				(0)	(0)
Inntekter					
Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV	FrP
Sum inntekter			1 116 202 000	1 116 202 000	1 116 202 000
				(0)	(0)
Sum netto			30 377 506 000	30 377 506 000	30 377 506 000
				(0)	(0)

5. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen vurdere en utviklingsavtale med JAS Gripen på lik linje med JSF- og Eurofighter-prosjektene.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen å avvikle samarbeidet med JSF i dagens form.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen likestille utviklingskontraktene mellom Norge og de to prosjektene JSF og Eurofighter, økonomisk og politisk.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen utrede mulighetene for delt innkjøp av nye kampfly og utrede konsekvensene ved split-buy-forhold til de nå aktuelle leverandører av nye kampfly.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen utrede en tilstandsrapport på dagens Orion-fly og fremlegge for Stortinget en plan for anskaffelse av tilsvarende kapasitet.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen utrede en tilstandsrapport på dagens transportfly og fremlegge for Stortinget en plan for anskaffelse av nye transportfly.

Forslag 7

**Rammeområde 8
(Forsvar)**

I

På statsbudsjettet for 2007 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
42		Forsvarets ombudsmannnemnd		
	1	Driftsutgifter	4 100 000	
451		Samfunnssikkerhet og beredskap		
	1	Driftsutgifter	493 226 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 243 000	
	70	Overføringer til private	5 210 000	
1700		Forsvarsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	300 278 000	
	73	Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	7 700 000	
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg		
	24	Driftsresultat	-728 000 000	
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	999 532 000	
1716		Forsvarets forskningsinstitutt		
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	147 034 000	
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	367 603 000	
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet	20 000 000	
	71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	54 949 000	
	78	Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett, <i>kan overføres</i>	150 000 000	
1720		Felles ledelse og kommandoapparat		
	1	Driftsutgifter	2 087 386 000	
	50	Overføringer Statens Pensjonskasse, <i>kan overføres</i>	170 000 000	
	70	Renter låneordningen, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
1723		Nasjonal sikkerhetsmyndighet		
	1	Driftsutgifter	101 743 000	
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben		
	1	Driftsutgifter	2 045 291 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1731	1	Hæren Driftsutgifter	3 850 037 000	
1732	1	Sjøforsvaret Driftsutgifter	2 693 410 000	
1733	1	Luftforsvaret Driftsutgifter	3 392 486 000	
1734	1	Heimevernet Driftsutgifter	1 064 891 000	
1735	21	Etterretningstjenesten Spesielle driftsutgifter	815 311 000	
1740	1	Forsvarets logistikkorganisasjon Driftsutgifter	2 478 362 000	
1760	1	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760 post 45</i>	834 877 000	
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonal- finansiert andel, <i>kan overføres</i>	110 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 827 348 000	
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, felles- finansiert andel, <i>kan overføres</i>	260 000 000	
	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760 post 44</i>	100 000 000	
1790	1	Kystvakten Driftsutgifter	816 689 000	
1791	1	Redningshelikoptertjenesten Driftsutgifter	37 800 000	
1792	1	Norske styrker i utlandet Driftsutgifter	709 580 000	
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
1795	1	Kulturelle og allmennyttige formål Driftsutgifter	207 879 000	
	60	Tilskudd til kommuner, <i>kan overføres</i>	19 500 000	
	72	Overføringer til andre	1 243 000	
		Totale utgifter		<u>31 493 708 000</u>
Inntekter				
3451	1	Samfunnssikkerhet og beredskap Gebyrer	105 443 000	
	3	Diverse inntekter	25 169 000	
4710	47	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg Salg av eiendom	354 200 000	
4720	1	Felles ledelse og kommandoapparat Driftsinntekter	9 687 000	
	70	Renter låneordning	200 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4725	1	Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben Driftsinntekter	39 191 000	
4731	1	Hæren Driftsinntekter	3 423 000	
4732	1	Sjøforsvaret Driftsinntekter	5 742 000	
4733	1	Luftforsvaret Driftsinntekter	57 467 000	
4734	1	Heimevernet Driftsinntekter	1 774 000	
4740	1	Forsvarets logistikkorganisasjon Driftsinntekter	240 248 000	
4760	48	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg Fellesfinansierte bygge- og anleggsinntekter	260 000 000	
4790	1	Kystvakten Driftsinntekter	370 000	
4792	1	Norske styrker i utlandet Driftsinntekter	10 000 000	
4795	1	Kulturelle og allmennyttige formål Driftsinntekter	2 288 000	
4799	86	Militære bøter Militære bøter	1 000 000	
		Totale inntekter		<u>1 116 202 000</u>

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2007 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 451 post 1	kap. 3451 postene 3 og 6

2. overskride bevilgningen under kap. 451 Samfunnsikkerhet og beredskap, post 1 Driftsutgifter, med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Samfunnsikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

III

Nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2007 kan trekke salgsomkostninger ved salg av

faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Samfunnsikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

IV

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2007 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan:

1. benytte alle merinntekter til å overskride enhver utgiftsbevilgning under Forsvarsdepartementet, med følgende unntak:
 - a) inntekter fra militære bøter kan ikke benyttes som grunnlag for overskridelser.

- b) inntekter ved salg av større materiell kan benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen under kap. 1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.
2. ta med ubrukte merinntekter ved utregning av overførbart beløp.

VI

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan:

1. foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	
	1	Driftsutgifter	80 mill. kroner
1731		Hæren	
	1	Driftsutgifter	900 mill. kroner
1732		Sjøforsvaret	
	1	Driftsutgifter	800 mill. kroner
1733		Luftforsvaret	
	1	Driftsutgifter	1 600 mill. kroner
1734		Heimevernet	
	1	Driftsutgifter	30 mill. kroner
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon	
	1	Driftsutgifter	300 mill. kroner
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	
	1	Driftsutgifter	125 mill. kroner
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel .	100 mill. kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	24 000 mill. kroner
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel.....	150 mill. kroner
	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATO's investeringsprogram for sikkerhet.....	150 mill. kroner
1790		Kystvakten	
	1	Driftsutgifter	308 mill. kroner
1791		Redningshelikoptertjenesten	
	1	Driftsutgifter	90 mill. kroner
1792		Norske styrker i utlandet	
	1	Driftsutgifter	10 mill. kroner

2. gi Forsvarets forskningsinstitutt fullmakt til å ha økonomiske forpliktelser på inntil 60 mill. kroner utover det som dekkes av egne avsetninger.

VII

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan gi tilsagn om økonomisk støtte utover bevilgningen, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1700		Forsvarsdepartementet	
	73	Forskning og utvikling	6 mill. kroner

VIII

Nettobudsjettering av salgskostninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan trekke salgskostninger ved salg av materiell og fast eiendom fra salgsinntekter, før det oversky-

tende inntektsføres under kap. 4760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Store nyan-skaffelser og vedlikehold, og kap. 4710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg, post 47 Salg av eiendom.

IX

Organisasjon og verneplikt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan:

1. fastsette Forsvarets organisasjon slik det går fram av redegjørelsen i St.prp. nr. 1 (2006-2007).
2. fastsette lengden på førstegangstjenesten, repetisjonstjenesten og heimeverntjenesten slik det går fram av St.prp. nr. 1 (2006-2007).
3. gi øvrige bestemmelser slik det går frem av St.prp. nr. 1 (2006-2007).
4. verve personell innenfor rammen av de foreslåtte bevilgninger.

X

Investeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan:

1. starte opp nye investeringsprosjekter, herunder større bygg- og eiendomsprosjekter, som presentert under Nye prosjekter i St.prp. nr. 1 (2006-2007), innenfor de kostnadsrammer som er anført i St.prp. nr. 1 (2006-2007).
2. endre tidligere godkjente prosjekter som anført i St.prp. nr. 1 (2006-2007), herunder endrede kostnadsrammer.
3. starte opp og gjennomføre materiellinvesteringer av lavere kategori, samt byggeprosjekter med en nasjonal andel som ikke overstiger 100 mill. kroner.
4. nytte bevilgningen på den enkelte investeringspost, hhv. post 44, 45, 47 og 48, fritt mellom formål, bygge- og eiendoms kategorier, anskaffelser og prosjekter som presentert i St.prp. nr. 1 (2006-2007).

6. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

**Rammeområde 8
(Forsvar)**

I

På statsbudsjettet for 2007 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
42		Forsvarets ombudsmannsnemnd		
	1	Driftsutgifter	4 100 000	
451		Samfunnsikkerhet og beredskap		
	1	Driftsutgifter	493 226 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 243 000	
	70	Overføringer til private	5 210 000	

5. gjennomføre planleggingsfasen av planlagte materiellanskaffelser.
6. igangsette prosjektering av byggeprosjekter med en samlet utgift tilsvarende 5 pst. av bevilgningen på de respektive poster.

XI

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan:

1. avhende fast eiendom uansett verdi til markedspris når det ikke foreligger annet statlig behov for eiendommen. Eiendommene skal normalt legges ut for salg i markedet, men kan selges direkte til fylkeskommuner eller kommuner til markedspris, innenfor EØS-avtalens bestemmelser. Dersom eiendommene er aktuelle for friluft- eller kulturformål kan de selges på samme vilkår til Statskog SF hvis fylkeskommuner eller kommuner ikke ønsker å kjøpe eiendommene.
2. avhende fast eiendom til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

XII

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. ordningen med inndragning av tennstempel for å sikre Heimevernets våpen gjøres permanent, og at kammerlåser derfor ikke anskaffes.
2. Forsvarsdepartementet i 2007 kan nedlegge Heimevernsreserven.
3. Forsvarsdepartementet i 2007 kan nedlegge Brigade 6.

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1700		Forsvarsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	321 278 000	
	73	Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	7 700 000	
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg		
	24	Driftsresultat	-728 000 000	
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	999 532 000	
1716		Forsvarets forskningsinstitutt		
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	147 034 000	
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	367 603 000	
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet	20 000 000	
	71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	54 949 000	
	78	Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett, <i>kan overføres</i>	150 000 000	
1720		Felles ledelse og kommandoapparat		
	1	Driftsutgifter	2 117 386 000	
	50	Overføringer Statens Pensjonskasse, <i>kan overføres</i>	170 000 000	
	70	Renter låneordningen, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
1723		Nasjonal sikkerhetsmyndighet		
	1	Driftsutgifter	101 743 000	
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben		
	1	Driftsutgifter	2 060 291 000	
1731		Hæren		
	1	Driftsutgifter	3 784 037 000	
1732		Sjøforsvaret		
	1	Driftsutgifter	2 693 410 000	
1733		Luftforsvaret		
	1	Driftsutgifter	3 392 486 000	
1734		Heimevernet		
	1	Driftsutgifter	1 064 891 000	
1735		Etterretningstjenesten		
	21	Spesielle driftsutgifter	815 311 000	
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon		
	1	Driftsutgifter	2 478 362 000	
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760 post 45</i>	834 877 000	
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	110 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 827 348 000	
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	260 000 000	
	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760 post 44</i>	100 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1790		Kystvakten		
	1	Driftsutgifter	<u>816 689 000</u>	
1791		Redningshelikoptertjenesten		
	1	Driftsutgifter	<u>37 800 000</u>	
1792		Norske styrker i utlandet		
	1	Driftsutgifter	<u>709 580 000</u>	
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	<u>40 000 000</u>	
1795		Kulturelle og allmenntilgittige formål		
	1	Driftsutgifter	<u>207 879 000</u>	
	60	Tilskudd til kommuner, <i>kan overføres</i>	<u>19 500 000</u>	
	72	Overføringer til andre	<u>1 243 000</u>	
		Totale utgifter		<u>31 493 708 000</u>
Inntekter				
3451		Samfunnssikkerhet og beredskap		
	1	Gebyrer	<u>105 443 000</u>	
	3	Diverse inntekter	<u>25 169 000</u>	
4710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg		
	47	Salg av eiendom	<u>354 200 000</u>	
4720		Felles ledelse og kommandoapparat		
	1	Driftsinntekter	<u>9 687 000</u>	
	70	Renter låneordning	<u>200 000</u>	
4725		Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben		
	1	Driftsinntekter	<u>39 191 000</u>	
4731		Hæren		
	1	Driftsinntekter	<u>3 423 000</u>	
4732		Sjøforsvaret		
	1	Driftsinntekter	<u>5 742 000</u>	
4733		Luftforsvaret		
	1	Driftsinntekter	<u>57 467 000</u>	
4734		Heimevernet		
	1	Driftsinntekter	<u>1 774 000</u>	
4740		Forsvarets logistikkorganisasjon		
	1	Driftsinntekter	<u>240 248 000</u>	
4760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg		
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggssinntekter	<u>260 000 000</u>	
4790		Kystvakten		
	1	Driftsinntekter	<u>370 000</u>	
4792		Norske styrker i utlandet		
	1	Driftsinntekter	<u>10 000 000</u>	
4795		Kulturelle og allmenntilgittige formål		
	1	Driftsinntekter	<u>2 288 000</u>	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4799		Militære bøter		
	86	Militære bøter	1 000 000	
		Totale inntekter		1 116 202 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2007 kan:

1.

overskride bevilgningen under kap. 451 post 1	mot tilsvarende merinntekter under kap. 3451 postene 3 og 6
---	---

2. overskride bevilgningen under kap. 451 Samfunnsikkerhet og beredskap, post 1 Driftsutgifter, med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Samfunnsikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

III

Nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2007 kan trekke salgskostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Samfunnsikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

IV

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2007 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan:

1. benytte alle merinntekter til å overskride enhver utgiftsbevilgning under Forsvarsdepartementet, med følgende unntak:
 - a) inntekter fra militære bøter kan ikke benyttes som grunnlag for overskridelser.
 - b) inntekter ved salg av større materiell kan benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen under kap. 1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.
2. ta med ubrukte merinntekter ved utregning av overførbart beløp.

VI

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan:

1. foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	
	1	Driftsutgifter	80 mill. kroner
1731		Hæren	
	1	Driftsutgifter	900 mill. kroner
1732		Sjøforsvaret	
	1	Driftsutgifter	800 mill. kroner
1733		Luftforsvaret	
	1	Driftsutgifter	1 600 mill. kroner
1734		Heimevernet	
	1	Driftsutgifter	30 mill. kroner
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon	
	1	Driftsutgifter	300 mill. kroner
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	
	1	Driftsutgifter	125 mill. kroner
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel	100 mill. kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	24 000 mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel....	150 mill. kroner
	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATO's investeringsprogram for sikkerhet.....	150 mill. kroner
1790		Kystvakten	
	1	Driftsutgifter.....	308 mill. kroner
1791		Redningshelikoptertjenesten	
	1	Driftsutgifter.....	90 mill. kroner
1792		Norske styrker i utlandet	
	1	Driftsutgifter.....	10 mill. kroner

2. gi Forsvarets forskningsinstitutt fullmakt til å ha økonomiske forpliktelser på inntil 60 mill. kroner utover det som dekkes av egne avsetninger.

VII

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan gi tilsagn om økonomisk støtte utover bevilgningen, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1700		Forsvarsdepartementet	
	73	Forskning og utvikling	6 mill. kroner

VIII

Nettbudsjettering av salgskostninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan trekke salgskostninger ved salg av materiell og fast eiendom fra salgsinntekter, for det overskytende inntektsføres under kap. 4760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Store nyan-skaffelser og vedlikehold, og kap. 4710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg, post 47 Salg av eiendom.

IX

Organisasjon og verneplikt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan:

1. fastsette Forsvarets organisasjon slik det går fram av redegjørelsen i St.prp. nr. 1 (2006-2007).
2. fastsette lengden på førstegangstjenesten, repetisjons-tjenesten og heimeverntjenesten slik det går fram av St.prp. nr. 1 (2006-2007).
3. gi øvrige bestemmelser slik det går fram av St.prp. nr. 1 (2006-2007).
4. verve personell innenfor rammen av de foreslåtte bevilgninger.

X

Investeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan:

1. starte opp nye investeringsprosjekter, herunder større bygg- og eiendomsprosjekter, som presentert under Nye prosjekter i St.prp. nr. 1 (2006-2007), innenfor de kostnadsrammer som er anført i St.prp. nr. 1 (2006-2007).

2. endre tidligere godkjente prosjekter som anført i St.prp. nr. 1 (2006-2007), herunder endrede kostnadsrammer.
3. starte opp og gjennomføre materiellinvesteringer av lavere kategori, samt byggeprosjekter med en nasjonal andel som ikke overstiger 100 mill. kroner.
4. nytte bevilgningen på den enkelte investeringspost, hhv. post 44, 45, 47 og 48, fritt mellom formål, bygge- og eiendoms-kategorier, anskaffelser og prosjekter som presentert i St.prp. nr. 1 (2006-2007).
5. gjennomføre planleggingsfasen av planlagte materiellanskaffelser.
6. igangsette prosjektering av byggeprosjekter med en samlet utgift tilsvarende 5 pst. av bevilgningen på de respektive poster.

XI

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2007 kan:

1. avhende fast eiendom uansett verdi til markedspris når det ikke foreligger annet statlig behov for eiendommen. Eiendommene skal normalt legges ut for salg i markedet, men kan selges direkte til fylkeskommuner eller kommuner til markedspris, innenfor EØS-avtalens bestemmelser. Dersom eiendommene er aktuelle for friluft- eller kulturformål kan de selges på samme vilkår til Statskog SF hvis fylkeskommuner eller kommuner ikke ønsker å kjøpe eiendommene.
2. avhende fast eiendom til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

XII
Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. ordningen med inndragning av tennstempel for å sikre Heimevernets våpen gjøres permanent, og at kammerlåser derfor ikke anskaffes.
2. Forsvarsdepartementet i 2007 kan nedlegge Heimevernsreserven.
3. Forsvarsdepartementet i 2007 kan nedlegge Brigade 6.

Oslo, i forsvarskomiteen, den 30. november 2006

Jan Petersen
leder og ordf. for
kap. 42, 1700, 1723, 1735, 4700 og 4723

Bendiks H. Arnesen
ordf. for kap. 1731, 1740, 1790, 4731,
4740 og 4790

Per Roar Bredvold
ordf. for kap. 1720, 1792, 4720
og 4792

Bjørn Jacobsen
ordf. for kap. 1725, 1733, 1795,
4725, 4733 og 4795

Henning Skumsvoll
ordf. for kap. 1732, 1734, 4732
og 4734

Per Ove Width
ordf. for kap. 1716, 1719, 1760, 4719
og 4760

Signe Øye
ordf. for kap. 451, 1710, 1791, 3451,
4710, 4719 og 4799

Vedlegg 1

Ordninger i tilknytning til verneplikten

I det etterfølgende gis en oversikt over de bestemmelser som gjøres gjeldende for verneplikten i 2007. Dette er i hovedsak en sammenfatning av tidligere vedtaksposter for ordninger som vil bli videreført uten nevneverdige endringer. For detaljene i vedtaksformuleringene vises det til Innst. S. nr. 7 (1989-90) og St.prp. nr. 1 (1989-90). Senere tids ordninger er anført med budsjettåret i parentes.

Ordninger i tilknytning til førstegangstjenesten

Det forutsettes at tjenestetidsreduksjonene ikke vil få konsekvenser for beredskap eller svekke rekrutteringsgrunnlaget for flernasjonale fredsoperasjoner. Eventuelle utdanningsmessige svakheter skal det i størst mulig grad tas hensyn til ved mobiliseringsfordeling av mannskapene, f.eks. ved at de overføres til Heimevernet.

Særordninger

Arbeidsledige har prioritet ved innkalling til førstegangstjeneste (1990).

Personell med eneomsorg for barn gis utsettelse med førstegangstjenesten så lenge denne status vedvarer og inntil utløpet av det år den vernepliktige fyller 33 år (1991).

Personell som driver selvstendig husdyrhold gis under særskilte vilkår utsettelse med førstegangstjenesten så lenge denne status vedvarer og inntil utløpet av det år den vernepliktige fyller 33 år (1998).

Fellesbestemmelser

Til hjelpetjeneste i tilknytning til repetisjonstjeneste og etterutdanningskurs kan det kalles inn vernepliktige, som ikke er mobiliseringsdisponert til militær avdeling eller ved Forsvarets fellesinstitusjoner.

Vernepliktig personell (befal og menige) som er mobiliseringsdisponert ved staber eller avdelinger, og som det er påkrevet å trene eller å øve hvert år, kan kalles inn til kort repetisjonstjeneste/ kurs hvert år.

Vernepliktig og utskrevet befal kan innkalles til etterutdanningskurs av inntil tolv dagers varighet. Hæren kan kalle inn vernepliktig og utskrevet befal som sier seg villige til sjefsstillinger og forutbestemte nøkkelstillinger på lavere og midlere nivå, til etterutdanningskurs av inntil fem ukers varighet (1996).

Innkallinger for repetisjonstjeneste/-kurs skal skje innen rammen av det totale antall dager og antall ganger som er fastsatt for slik tjeneste.

Leger, tannleger, veterinærer, farmasøyter, psykologer, teologer og studenter i disse fag som har gjennomført tolv måneders førstegangstjeneste, kan innkalles til 90 dages tjeneste ved stab eller avdeling. Leger kan alternativt gjøre tjeneste ved styrker i utlandet hvor Norge deltar. (2000).

Teologer som har gjennomført 15 måneders førstegangstjeneste kan pålegges repetisjonstjeneste tre ganger (1995).

Vernepliktig personell som gis utsettelse med sin tjeneste, kan kalles inn til avtjening av resttjeneste ved andre avdelinger, uansett rulleførende enhet og om nødvendig i annen budsjettermin.

I tillegg til repetisjonstjenesten kan vernepliktig og utskrevet befal, menige spesialister og spesielle faggrupper for en mindre del av den enkelte avdelings organisasjonsplan i krig gis inntil ti dagers tjeneste. Befal og spesialister i Heimevernet kan gis inntil tre dagers tjeneste.

Felles øvre grense for samlet ordinær tjenesteplikt er 19 måneder.

Vedlegg 2

Brev fra Forsvarsdepartementet v/statsråden til forsvarskomiteen, datert 26. oktober 2006

Svar på spørsmål fra Forsvarskomiteen i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (2006-2007)

Spørsmål 1

Det vises til St.innst. S .nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 82003-2004), hvor Stortinget forutsatte en bevilgningsramme for perioden 2005-2008 på 118 mrd. 2004-kroner. Regjeringens budsjettforslag legger opp til et budsjettnivå i 2007 som er mer enn 0,8 mrd. kroner lavere enn hva dette forutsetter som gjennomsnittlig årlig bevilgningsnivå. Legger Regjeringen til grunn at Stortingets ramme for perioden 2005-2008 på 118 mrd. 2004-kroner skal følges opp? Hvis ikke, hvilke konsekvenser vil dette ha for drift, struktur eller investeringer?

Svar:

Regjeringen anser omstillingen av Forsvaret som både nødvendig og riktig, og vil samtidig gjennomføre de justeringer som følger av prioriteringene i Soria Moria-erklæringen. I 2005 og 2006 har bevilgningene til Forsvaret vært lavere enn det gjennomsnittsnivå Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), legger opp til. Gjeldende langtidsplan ligger imidlertid i all hovedsak fast. Det er regjeringens syn at med de bevilgninger og den budsjettprofil det legges opp til i budsjettproposisjonen for 2007, kan moderniseringen av Forsvaret videreføres i tråd med langtidsplanen. Med det fremlagte budsjettet er det finansielle, akkumulerte avviket for perioden 2005-2007 på ca. 1,7 % i forhold til det bevilgningsnivået som er lagt til

grunn for 2005-2007. Regjeringen vurderer at et så pass begrenset avvik i stor grad kan håndteres gjennom løpende budsjetttilpasninger, jf. svaret under spørsmål 5. Med en videreføring av dagens budsjettnivå vil det imidlertid ikke være mulig å videreføre den vedtatte forsvarstrukturen på lengre sikt, ikke minst med bakgrunn i behovet for å gjenanskaffe flere av Forsvarets materiellsystemer som når slutten av sin tekniske og operative levealder i perioden 2010-2020. Dette er en problemstilling som i liten grad er et resultat av begrensede årlige variasjoner i budsjettnivået. Problemstillingen ble da også omtalt av den forrige regjeringen i St.prp. nr. 42 (2003-2004), kapittel 9, og vil bli håndtert i kommende langtidsplan som er planlagt fremmet våren 2008, og som forberedes gjennom forsvarssjefens Forsvarsstudie 07 og arbeidet i Forsvarspolitisk utvalg.

Spørsmål 2

Hva må bevilges i 2006-kroner i de resterende årene av langtidsperioden 2005-2008 for å nå rammen på 118 mrd 2004-kroner?

Svar:

Det må bevilges om lag 31,5 mrd. 2006-kroner i både 2007 og 2008 for å kunne oppnå en bevilgningsramme på 118 mrd. 2004-kroner for perioden 2005-2008.

Spørsmål 3

Under Forsvarsdepartementet går det frem at de overordnede omstillingsmålene for perioden 2002-2005 ble nådd, i all hovedsak før tidsfristen. Dette er positivt. Et av hovedmålene for omstillingsperioden 2005-2008 er å frigjøre minst 2 mrd. kroner fra logistikk- og støttevirksomheten i Forsvaret. Av budsjettet fremgår det at "prognosen for forsinkelser i de planlagte gevinstrealiseringene anslås til om lag 0,6 mrd. kroner i årlige driftsutgifter ved utgangen av 2007". Står fremdeles målet om å frigjøre minst 2 mrd. kroner fra logistikk- og støttevirksomheten i Forsvaret fast? Hvis ikke, hvordan vil dette dekkes inn i gjennom kutt i struktur, drift eller investeringer?

Svar:

Målet om å forskyve minst 2 mrd. 2004-kroner fra logistikk- og støttevirksomheten til operativ virksomhet og materiellinvesteringer står fast. Som et ledd i dette arbeidet, er det utarbeidet planer for gevinstuttak, i tillegg til at det må tas inn et etterslep fra forrige langtidsperiode knyttet til bl.a. gevinstuttak i FLO.

Forsvaret har gjort en betydelig innsats for å ta ut ovennevnte gevinster. Prognosen for 2005-2006 tilsier at ca. 1,5 mrd. 2007-kroner vil være realisert midtveis i fireårsperioden, men endelige tall vil først foreligge etter en analyse av regnskapet for 2006. Videre pågår det flere tiltak innenfor logistikk- og støttevirksomheten for å frigjøre ytterligere midler. Anslaget for forsinket planlagt gevinstrealisering ved utgangen av 2007, er derfor også beheftet med usikkerhet.

Selv om enkelte forutsetninger som lå til grunn for gevinstmålsettingene, er endret, vurderes det som i store trekk realistisk å nå dem innen utgangen av 2008. Dette krever fortsatt fokus og oppfølging av pågående tiltak innenfor administrasjons-, ledelses- og logistikk- og støttevirksomheten.

Spørsmål 4

Prognosen for forsinket gevinstrealisering ved utgangen av 2007 er på om lag 0,6 mrd. kroner. Kan det konkretiseres på hvilke områder omstillingen går saktere enn forutsatt?

Svar:

De gevinster som ligger til grunn for langtidsplanen er forutsatt tatt ut over et bredt spekter av områder innen ledelses-, kommando-, adm.-, logistikk- og støttevirksomheten i Forsvaret. Prognoser viser at omstillingen går saktere enn forutsatt på flere områder, og anslaget på 600 mill. 2007-kroner i forsinket planlagt gevinstrealisering ved utgangen av 2007, er beheftet med noe usikkerhet ettersom det pågår flere tiltak innenfor logistikk- og støttevirksomheten for å frigjøre ytterligere midler. Det er spesielt innenfor fem områder at omstillingen går noe saktere enn forutsatt i Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004). Disse områdene er effektiviseringen av Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) og Regionale støttefunksjoner (RSF), drift av eiendommer, bygg og anlegg (kostnadsdekkende husleie), reduksjon av utenlandsstillinger og videreutvikling av Forsvarets øverste ledelse (FØL).

Spørsmål 5

Regjeringen uttaler at "en rekke budsjettmessige tiltak er gjennomført for å kunne kompensere for" lavere budsjettnivå og gevinstrealisering i forhold til Stortingets forutsetninger i Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004). Det uttales videre at "en rekke budsjettmessige tiltak er gjennomført for å kunne kompensere for dette". Hvilke tiltak er det her snakk om? Ventes det at disse tiltakene fullt ut kompenserer for lavere budsjett og gevinstrealisering enn forutsatt?

Svar:

Regjeringen foretar årlig løpende tilpasninger innenfor rammen av det gjeldende planverket (jf. Innst. S. nr. 234 (2003-2004) og St.prp. nr. 42 (2003-2004)) i forhold til de årlige budsjetttrammene. Ytterligere interne effektiviserings- og innsparingstiltak som ikke går på bekostning av nødvendig løpende aktivitet og moderniseringsplanene for Forsvaret, blir iverksatt så langt det anses forsvarlig. For å kunne finansiere det større finansieringsgapet som oppstod i 2005, da deler av overskridelsen fra 2004 skulle inndeckes, ble det imidlertid også nødvendig å foreta ekstraordinære kutt i aktiviteten. Det gjaldt i overveiende grad Hæren (bemanning og aktivitet i utdanningsavdelinger, øvelser med mer). Forsvarets logistikkorganisasjon fikk også et betydelig kutt (reiser, kurs, redusert bruk av

materiell med mer). I perioden 2005 til og med 2007 har realiseringen av inntekter fra avhending av forsvareieendom vært betydelig høyere enn det planverket la opp til. For øvrig har gapet mellom planforutsetningene og de årlige faktiske budsjettene blitt finansiert gjennom utsettelse og/eller omfangsendringer i en rekke investeringsprosjekter. Ingen av disse tiltakene rokker ved forutsetningen for de vesentlige elementene ved omstillingen, og moderniseringen av Forsvaret kan i hovedsak realiseres slik som forutsatt.

Spørsmål 6

Det fremgår av Regjeringens budsjettforslag at "investeringene i nasjonale eiendommer, bygg og anlegg (EBA) foreslås redusert og er lavere enn behovet", men at dette er forsvarlig da det i forbindelse med neste langtidsplan vil bli utredet endringer i basestrukturen. Siden bevilgningene er lavere enn behovet, hvilke investeringer som det er behov for vil ikke bli gjennomført eller skjøvet på?

Svar:

Ved utarbeidelsen av investeringsplaner prioriteres i hovedsak påbegynte og kritisk viktige prosjekter. Siste nevnte gjelder for eksempel prosjekter som skal oppfylle krav til helse, miljø og sikkerhet eller som skal muliggjøre omstilling.

Spørsmål 7

Av Kap. 1710 Forsvarsbygg nybygg og nyanlegg fremgår det at anslåtte utbetalinger i 2007 til ombygging og utvidelse av tørrdokk ved Haakonsvern er 150 mill. kroner. Hva vil det koste å terminere prosjektet?

Hvor mye er per dato utbetalt til prosjektet ombygging og utvidelse av tørrdokk ved Haakonsvern?

Svar:

Alle arbeidene for ombygging og utvidelse av tørrdokk på Haakonsvern er kontrahert. Det er uklart hvor stor del av kontraktssummen som vil måtte utbetales dersom prosjektet ble terminert nå, men 10-20% av kontraktssummen er ikke uvanlig i slike tilfeller. Ved utgangen av oktober vil det være brukt ca. 80 mill. kroner på arbeidene med tørrdokk.

Ut over direkte termineringskostnader vil det i tillegg komme kostnader til å sette i stand området. I dag er det et stort anleggsområde, og eksisterende dokk er fylt med stein. Dersom prosjektet ble terminert, måtte anleggsområdet sikres og eventuelt tildekket, deponi og anleggsveier måtte bearbeides og området måtte sluttbehandles landskapsmessig. Kostnadene til dette er vanskelig å estimere. Konsekvensene ville uansett være at Forsvaret ikke lenger ville ha egen tørrdokk tilgjengelig.

Spørsmål 8

Hva er status for prosjektet Ombygging og utvidelse av tørrdokk ved Haakonsvern? Hva er planene for status ved utgangen av 2007?

Svar:

Status for prosjektet for ombygging og utvidelse av tørrdokk på Haakonsvern er at det ved utgangen av oktober vil være forbrukt ca. 80 mill. kroner. Ved utgangen av 2006 vil status iht. dagens prognoser være at det er forbrukt ca. 95 mill. kroner. Det pågår for tiden sprengningsarbeider i dokken. Sprengningen er planlagt ferdig til jul og sikringsarbeider vil pågå ut februar 2007. Uten forsinkelser skal dokken være ferdigstilt innen utgangen av 2007.

Spørsmål 9

Hvorledes søker regjeringen å finansiere den bebudede økningen i utenlandsoppdrag, da budsjettet er redusert?

Svar:

Regjeringen tar sikte på å fremme saker om de bebudede utenlandsoperasjonene i egne stortingsproposisjoner eller som del av samleproposisjoner. I disse proposisjonene vil regjeringen redegjøre for utgiftsbehovet og hvordan dette skal finansieres, jf. for øvrig svaret under spørsmål 10. Stortinget har tidligere sluttet seg til prinsippet om tilleggsfinansiering av merutgifter til internasjonale operasjoner (Innst. S. nr. 245 (1997-1998), jf. St.meld. nr. 22 (1997-1998) og Innst. S. nr. 152 (1999-2000), jf. St.meld. nr. 38 (1998-1999)).

Spørsmål 10

Regjeringen uttaler at den vil komme tilbake til Stortinget når de presise rammene for kostnader for norsk deltakelse i internasjonale operasjoner i 2007, bl.a. i Sudan og Libanon, er endelig avklart. Betyr det at budsjetttrammen for internasjonale operasjoner ikke tar høyde for deltakelse i Sudan og Libanon i 2007? Hvis ikke, hva er per dato anslåtte anslaget for kostnader for norsk deltakelse i disse operasjonene? Vil dette dekkes inn gjennom tilleggsbevilgninger eller gjennom omdisponeringer innen for foreslått ramme under Forsvarsdepartementet?

Svar:

Finansiering av bidrag til en FN-ledet operasjon i Libanon og et eventuelt større bidrag til Sudan i 2007, ligger ikke inne i budsjettforslaget. Når det gjelder spørsmålet om merutgifter til disse operasjonene, planlegges disse dekket ved at det fremmes en egen stortingsproposisjon eller som en del av en samleproposisjon, og vil i så fall medføre at budsjettet til kapittel 1792 *Norske styrker i utlandet* øker.

Angående UNIFIL II planlegges det for at en slik stortingsproposisjon vil komme tidlig i 2007 (finansieringen for 2006 vil bli lagt frem for Stortinget ultimo november). Det er i dag for tidlig å angi det mulige utfallsrommet for disse utgiftene i 2007, og regjeringen vil derfor komme tilbake til dette spørsmålet.

Når det gjelder den planlagte FN-operasjonen i Sudan, har Forsvaret kommet langt i utformingen av den mulige norske deltakelsen, som i størrelsesorden

vil ligge på om lag 250 personell. Endelig oppstarts- dato og konfigurasjon av avdelingen vil imidlertid først kunne foreligge når endelig oppdrag fra FN er fastlagt. Følgelig vil det først på dette tidspunkt kunne beregnes totale kostnader for den planlagte deltakelsen. Den kostnadsmessige usikkerheten er derfor fortsatt meget betydelig, og regjeringen vil komme tilbake med omfanget når det eventuelt blir aktuelt å iverksette et oppdrag.

Spørsmål 11

Hva er provenyet for et tilleggsbidrag til ISAF i 2007 med varighet og på størrelse med spesialstyrkebidraget Norge tidligere har bidratt med i Operation Enduring Freedom.

Svar:

Forrige gang Norge bidro med spesialstyrker til Afghanistan deltok de i den amerikansklede *Operation Enduring Freedom* (OEF). Bidraget kostet den gang ca. 65 mill. kroner. Et eventuelt tilsvarende bidrag i *International Security Assistance Force* (ISAF) i 2007 vil ikke nødvendigvis være direkte sammenliknbart med de styrkebidragene som deltok under OEF, da amerikanerne forrige gang bl.a. bidro med ledelses- og støttebidrag som var tilgjengelig også for det norske bidraget. Et eventuelt tilsvarende spesialstyrkebidrag til ISAF må settes sammen og dimensjoneres ut fra NATOs planverk og behov.

Spørsmål 12

Hvorledes finansierer regjeringen de nye fartøyene til Kystvakten og Sjøforsvaret, i forhold til driftsutgifter og anskaffelser, da driftsbudsjettene ikke synes å ha tilstrekkelig styrking?

Svar:

Kystvaktens eide fartøy anskaffes over investeringsbudsjettet. Den innleide fartøysflåten er i ferd med å fornyes, og nye kontrakter inngås i løpet av 2006 og 2007. Finansiering av de innleide fartøyene skjer over Kystvaktens driftsbudsjett (kapittel 1790, post 01). Kapittel 1790 Kystvakten ble styrket gjennom regjeringens tilleggsproposisjon til 2006-budsjettet, og det er foreslått en ytterligere økning i 2007-budsjettet knyttet til økning i totale antall patruljedøgn, samt oppdatering og modernisering av fartøysflåten.

Anskaffelse av fregattene og MTB-ene til Sjøforsvaret finansieres over investeringsbudsjettet (kapittel 1760, post 45). I regjeringens budsjettforslag for 2007, er kapittel 1732 Sjøforsvaret styrket med reelt 69 mill. kroner bl.a. for å tilpasse seg økte driftskostnader grunnet innføring av ny struktur.

Spørsmål 13

Hæren ser ut til å ha et behov for ca. 1 000 nye befal i forhold til de oppgaver Hæren skal yte. Hvorledes ser regjeringen at dette oppnås innenfor de vedtatte strukturendringer?

Svar:

Regjeringens ambisjon om en kraftig økning av bemanningen i Hæren er i tråd med langtidspanen for perioden 2005-2008. Økningen knytter seg til både befal og vervede. Dette målet ligger fast og Regjeringen har med budsjettforslaget for 2007 lagt opp til en meget kraftig prioritering av Hæren for å nå målet som er satt for inneværende langtidspan. Med økningen i Hærens budsjett i 2007 på 309 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2006 vil aktivitet og bemanning i Hæren øke og gjøre Hæren i stand til å nå bemanningsmålet for 2007.

Hæren hadde en bemanning ved inngangen til 2006 på ca. 2 200 årsverk (ÅV). Ved utgangen av 2006 planlegges det med et ÅV-forbruk i Hæren på ca. 2 600. Målet ved utgangen av 2007 vil bli satt til minimum 3 000 ÅV, mens Hæren ved utgangen av langtidspanen iht. planene skal ha 3 350 ÅV. Dette vil si at Hæren er planlagt å øke med mer enn 1 100 ÅV fra januar 2006 til utgangen av 2008.

Spørsmål 14

Hvordan ivaretar regjeringen materielletsyn og lagring, da det er kommet en rekke eksempler på at dyrt utstyr står ute isteden for inne i eksisterende ledige lokaler i de berørte leire på grunn av høye leieutgifter av lokalene/garasjene?

Svar:

Forsvaret skal lagre militært sensitivt materiell og materiell som skal videreføres i ny struktur, i henhold til gjeldende bestemmelser og direktiver, herunder "Forsvarsdepartementets retningslinjer for materiellforvaltning i Forsvaret" og "Forsvarssjefens direktiv for materiellforvaltning i Forsvaret".

Militært materiell som tidligere er besluttet utrangert og kassert, vil i enkelte tilfeller i påvente av destruksjon eller salg, lagres utendørs. I tillegg kan det unntaksvis være annet materiell, som på grunn av klimatisk robusthet og egnethet, i kortere perioder blir lagret utendørs.

Det kan videre forekomme at Forsvarets beredskaps- og øvingsmateriell gjennomgår en tidsbegrenset utendørs lagring, eksempelvis i forbindelse med klargjøring til større øvelser, opplæring eller oppsetting av militære enheter som skal sendes til internasjonale tjenesteoppdrag.

Spørsmål 15

Hvordan finansieres og gjennomføres vedlikehold på lagret utstyr som i dag ikke er i bruk, som for eksempel Leopard I og II med mer.

Svar:

Stridsvogn Leopard 2 er i daglig bruk i Forsvaret, mens Leopard 1-stridsvognene, med unntak av spesialversjonene, er lagret i påvente av avgjørelse om utfasing og avhending som foreslått i St.prp. nr. 1 (2006-2007).

Generelt skal materiell, før det settes på lager, være håndtert iht. bestemmelser for forberedelse for lagring og være reparert. Lagret materiell skal derfor i hovedsak ikke ha behov for å vedlikeholdes i løpet av lagringsperioden ut over periodisk ettersyn. Det foreligger imidlertid et visst etterslep på vedlikehold av enkelte materiellkategorier, noe som medfører at materiell som tas ut fra lager, må oppprepareres før det kan tas i bruk.

Eventuelt behov for vedlikehold på lagret materiell som skal beholdes i fremtidig struktur, skal finansieres gjennom horisontal samhandel mellom aktuell forsvarsgren/fellesavdeling og Forsvarets logistikkorganisasjon. Disse reguleres i de årlige leveranseavtalene, eventuelt som tillegg til disse. Generelt vil vedlikehold av materiell som er i daglig bruk, prioriteres høyere enn vedlikehold av materiell som ikke er i daglig bruk.

Spørsmål 16

Hvordan vurderer regjeringen tilstanden på våre transport- og overvåkingsfly og hvorledes ser regjeringen at de utfordringene kan løses?

Svar:

Alle fly, inkludert Forsvarets, må ha oppdaterte navigasjons- og radarsystemer (avionikkssystemer) for å kunne fly i europeisk luftrom fra 2008. Et forberedende prosjekt vedrørende dette er igangsatt.

TRANSPORTFLY

Det er for tiden svært lav tilgjengelighet på Forsvarets C-130 Hercules. Dette skyldes hovedsakelig gjennomføringen av prosjekt 7807 - skifte av yttervinger på fire av Forsvarets seks C-130, samt tungt vedlikehold. Forsvaret har siden begynnelsen av august 2006 hatt 3 fly på vingeskift og et fly på tungt vedlikehold. Det planlegges for vingeskift for det siste flyet straks et av de andre kommer hjem. Planlagt ferdigstilling av disse flyene er i tidsrommet januar - februar 2007. Denne planen kan bli endret, da det etter fremleggelsen av St.prp. nr. 1 (2006-2007) er avdekket funn (rustangrep) på flyene. Konsekvensen av rustangrepene er ennå ikke fullt ut avklart.

OVERVÅKINGSFLY

Det pågår et arbeid om skifte av vinger og haleseksjon på både P-3C- og P-3N-flyene. Dette vil ikke ha noen innvirkning på tilgjengeligheten på maritime overvåkingsfly i 2007, som blir levert iht. Luftforsvarets behov og leveranseavtalen inngått med Forsvarets logistikkorganisasjon.

Spørsmål 17

Når vil regjeringen komme med en offentliggjøring av hvilket jagerfly som ikke lenger vil være en aktuell kandidat for Norge? Det fremkom fra Barth Eide at dette vil skje i løpet av høsten.

Svar:

Som beskrevet i St.prp. nr. 1 (2006-2007) har den franske leverandøren *Dassault Aviation*, som produserer kampflyet *Rafale*, gjennom sitt overordnede svar på den tidligere utsendte forespørselen om informasjon, takket for den norske interessen relatert til deres kandidat. De har samtidig gjort det klart at de ikke fant det riktig å involvere seg videre i den norske kandidatvurderingen. Regjeringen har akseptert dette, og dialogen med *Rafale* er derfor avsluttet.

Regjeringen har ikke lagt opp til å treffe beslutning knyttet til nedvalg av de tre gjenværende kandidatene i 2006.

Spørsmål 18

Hvilke kriterier vil ligge til grunn for avgjørelsen for hvilket fly/leverandør som vil bli tatt ut av konkurransen om levering av nye kampfly?

Svar:

Se svar 17. Regjeringen vil jobbe videre med alle kandidatene. Hovedkriteriene som vil bli benyttet ved et fremtidig nedvalg, vil hovedsakelig være operative krav og ytelse, flernasjonalt samarbeid og tilfredstillende verdiskapning for industrien i Norge. Vi har i den senere tid hatt et spesielt fokus på kandidatenes *reelle* industrielle planer for Norge ved en eventuell kampflyanskaffelse. Det er gjort meget klart overfor alle de aktuelle kandidatene at vi ikke har tatt noen beslutning om anskaffelse av fremtidige kampfly. Denne avgjørelsen vil avhenge av en vurdering av kandidatenes totale tilbud. Industriell deltakelse er ett viktig element i en slik vurdering.

Spørsmål 19

Hva koster deltakelsen i utviklingsprogrammene til henholdsvis JSF og Eurofighter i 2007?

Svar:

Kostnadene for Joint Strike Fighter er 25,38 mill. dollar.

Kostnadene for Eurofighter er 25 mill. kroner.

Spørsmål 20

Hvilket nivå må Luftforsvarets budsjett ha i 2007 for at antall flytimer for F-16 skal tilfredsstillende NATO-kravet og Luftforsvarets ønskede målsetting?

Svar:

Luftforsvarets behov for flytimer for F-16 for å tilfredsstillende nasjonale beredskapskrav, og derigjennom også NATO-krav, er 11 500 timer. Det er dette behovet som er lagt inn i forslag til Luftforsvarets budsjett for 2007. Imidlertid er det utfordringer i Forsvarets logistikkorganisasjon knyttet til å levere nok flytimer, som kan medføre at produksjonen blir lavere enn dette.

Vedlegg 3**Brev fra Forsvarsdepartementet v/statsråden til forsvarskomiteen, datert 28. november 2006****St.prp. nr. 1 (2006-2007) - spørsmål fra forsvarskomiteen**

Det vises til brev av 27. november fra Forsvarskomiteen vedrørende ovennevnte.

Spm 1:

Hva er konsekvensene av et kutt på 21 millioner kroner i kap. 1700, Forsvarsdepartementets budsjett for 2007?

I budsjettforslaget ligger det allerede betydelige innstramminger mht. overhead-utgifter på kapitlet. Forslaget vil derfor gi seg utslag i reduserte leveranser og departementets muligheter for å gjennomføre pålagte oppgaver.

Forsvarsdepartementet og Forsvarsstaben er i ferd med å flytte inn i nytt ledelsesbygg på Akershus festning. Her vil departementet ha driftsansvaret for hele bygningskomplekset. Departementet vil også ha ansvar for interne støttetjenester for begge organisasjoner. Dette økte driftsansvaret gjennomføres uten å øke bemanningen, og er i seg selv en rasjonalisering i det administrative støtteapparatet.

For øvrig er Forsvarsdepartementet forpliktet til å delta i bilaterale møter i komiteer i NATO, samt å følge og bistå forsvarsministeren på hennes reiser. Dette er virksomhet som departementet ikke kan redusere.

En reduksjon på kapittel 1700 på 21 mill. kroner vil i hovedsak få konsekvenser i forhold til å opprettholde et velfungerende ledelsesapparat, og å opprettholde og videreutvikle Norges forhold og forpliktelser i forhold til andre stater og multilaterale samarbeidsmekanismer.

Spm 2:

Hva er konsekvensene av et kutt på 30 millioner kroner i kap. 1720, Felles ledelse- og kommandoapparat for neste år?

Også på kapittel 1720 ligger det allerede betydelige innstramminger for å redusere støttevirksomhet for å prioritere forsvarsgrenene og Kystvakten, slik regjeringen legger opp til i budsjettforslaget.

Forsvarsstaben og Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK) (som utgjør det vesentlige av kapittel 1720) har stramme årsverksrammer, og gevinsten ved innfø-

ring av videokonferanseutstyr er allerede tatt ut, noe som gjenspeiler seg i reduserte reiseutgifter fra sommeren 2005. Gjennomføring av økonomi- og virksomhetsstyring av et forsvar under fortsatt betydelig omstilling er en meget krevende oppgave.

En reduksjon av rammen på kapittel 1720 vil redusere muligheten for god oppfølging av virksomheten i Forsvaret. Da det vil være naturlig å søke å skjerme operativ virksomhet i størst mulig grad, vil en reduksjon i et slik omfang i all vesenlig grad måtte dekkes inn gjennom tiltak mot den administrative og forvaltningsmessige virksomheten under Forsvarsstaben.

Dette vil gi negative effekter for det pågående arbeidet med å gjennomføre tiltak for forbedret virksomhetsstyring og med å forbedre forhold bemerket i Riksrevisjonens revisjon av regnskapene for tidligere år. Ambisjonsnivået knyttet til internkontroll og forsvarlig forvaltning vil, med redusert bevilgning, således måtte reduseres.

Fellesoperative øvelser budsjetteres av FOHK på dette kapitlet, og en reduksjon av kapitlet vil derfor også kunne føre til redusert øvingsaktivitet.

Spm 3:

Hva er konsekvensene av et kutt på 15 millioner kroner i kap. 1725, for Fellesinstitusjoner og - utgifter under Forsvarsstaben?

Forsvarsdepartementet har allerede i budsjettforslaget foretatt klare prioriteringer og innstramminger på kapitlet for fellesavdelinger som bl.a. Forsvarets kompetansesenter for kommando, kontroll- og informasjonssystemer (FK KKIS), Forsvarets kompetansesenter for logistikk (FKL) og Forsvarets sanitet (FSAN). Forslaget vil derfor etter departementets vurdering gi seg utslag i noe reduserte leveranser, da spesielt innenfor nisjekapasiteter som er av avgjørende betydning for operative leveranser (kommando og kontroll, samband, etc.). Bla. budsjetteres produksjon av IKT-enheter og felles logistikk- og støtteenheter til nasjonale og internasjonale operasjoner på dette kapitlet. Produksjon av slike sentrale fellesressurser, som er avgjørende for utnyttelsen av de forsvarsgrenvise leveransene, vil derfor kunne bli svekket. Dette vil kunne medføre at Forsvaret ikke kan stille bidrag til bla. internasjonale operasjoner i det omfang det er lagt opp til.

